

Instans: Kommunstyrelsen
Tid: Måndag den 22 augusti kl. 08:30
Plats: Sämsjön (B-sal), kommunhuset, Herrljunga

Förslag på justerare: Kari Hellstadius (S)

Samtliga ärenden har beretts av kommunstyrelsens presidium. I samtliga beslutsärenden föreslås kommunstyrelsen besluta i enlighet med förvaltningens/tidigare nämnds förslag till beslut om inget annat framgår av ordförandeskrivelse.

Information:

- KS = slutgiltigt beslut fattas i kommunstyrelsen.
- KF = slutgiltigt beslut fattas i kommunfullmäktige.
- Info = Information.
- Ett X markerar att handlingar finns bifogade i kallelsen.
- VS markerar att handlingar presenteras vid sammanträdet.

<i>KL</i>	<i>NR</i>	<i>Besluts -organ</i>	<i>Ärende</i>	<i>DNR</i>	<i>Handlingar bifogas</i>	<i>Föredragande/ Kommentar</i>
08.30			Sammanträdet öppnande			Ordförande
			Upprop			Nämndsamordnare
			Val av justerare och tid för justering			Ordförande
			Godkännande av dagordningen			Ordförande
08.35	1	KS	Finansiering av projekt Nattkoll 2022	KS 211/2019	X	Ekonomichef
08.40	2	KS	Beslut om inrättande av visselblåsarfunktion med tillhörande riktlinje	KS 193/2022	X	Kommundirektör
08.45	3	KS	Översyn av processerna för remiss- och referensuppdrag samt samråd i kommunen	KS 269/2021	X	Kommundirektör
08.50	4	KF	Införande av fria resor för seniorer inom Herrljunga kommun	KS 197/2022	X	Ordförande
09.00	5	KF	Svar på motion om valberedningens utformning	KS 155/2022	X	Kommundirektör
09.10	6	KF	Ansökan om förbundsmedlemskap, Räddningstjänsten Herrljunga	KS 44/2021	X	Ordförande

<i>NR</i>	<i>Delegeringsbeslut</i>	<i>DNR</i>	<i>Handlingar bifogas</i>
1	Ordförandebeslut gällande visselblåsarfunktion och riktlinje	KS 193/2022	X

Finansiering av projekt nattkoll 2022

Sammanfattning

Projekt Nattkoll består av att medlemmar av ett tiotal föreningar i Herrljunga som genomför nattvandringar med bil för att skapa trygghet och förebygga brott i kommunen. Projekt Nattkoll har sedan starten 2015 finansierats med medel ur kommunstyrelsens konto för tillväxt och utveckling och kommunstyrelsen har årligen fattat beslut om förlängning av projektet. Kommunstyrelsen beslutade genom § 222/2021-12-13 att avsluta Projekt Nattkoll från och med 2022-06-30. För perioden januari-juni 2022 krävs finansiering av projektet, totalt 56 tkr.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse i ärendet daterad 2022-07-04

Förslag till beslut

Projekt Nattkoll finansieras under 2022 genom kommunstyrelsens utvecklingsmedel.

Jenny Andersson
Controller

Expedieras till:
För kännedom
till:

Beslut om inrättande av visselblåsarfunktion med tillhörande riktlinje

Sammanfattning

Riksdagen har fattat beslut om att anta en ny visselblåsarlag. Lagen om skydd för personer som rapporterar om missförhållande trädde i kraft den 17 december 2021. Den 17 juli 2022 ska alla arbetsgivare som har minst 250 arbetstagare ha en visselblåsarfunktion på plats.

Då kommunstyrelsens sammanträde inte äger rum förrän 29 augusti har ordförande den 1 juli fattat ett beslut om att inrätta en visselblåsarfunktion samt fastställa riktlinjen avseende visselblåsning i Herrljunga kommun. Det framgår i kommunstyrelsens delegationsordning att ordförande har rätt att fatta beslut å kommunstyrelsens vägnar i fall som är så brådskande att kommunstyrelsens beslut inte kan avvaktas (se även 6 kap. 39 § Kommunallagen)

I ordförandebeslutet framgår också att ärendet ska hanteras i kommunstyrelsen snarast.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse i ärendet daterad 2022-07-08

Ordförandebeslut daterad 2022-07-01

Riktlinje avseende visselblåsning i Herrljunga kommun

Förslag till beslut

- Beslutet om inrättande av en visselblåsarfunktion och fastställande av riktlinje för visselblåsning godkänns och läggs till handlingarna.

Anette Falk
Säkerhetschef

Expedieras till: Namn namn, titel, organisatoriskt tillhörighet
För kännedom Namn namn, titel, organisatoriskt tillhörighet
till:

HERRLJUNGA KOMMUN

Kommunstyrelsen
Gunnar Andersson

Ordförandebeslut
2022-07-01
DNR KS 2022 193
Sid 1 av 1

Inrättande av visselblåsarfunktion, fastställande av riktlinje

Sammanfattning

Riksdagen har fattat beslut om att anta en ny visselblåsarlag. Lagen om skydd för personer som rapporterar om missförhållande träde i kraft den 17 december 2021. Den 17 juli 2022 skall alla arbetsgivare som har minst 250 arbetstagare ha en visselblåsarfunktion på plats.

Beslutsunderlag

Riktlinje avseende visselblåsning i Herrljunga kommun

Ordförandes beslut

Ordförande beslutar att en inrätta en visselblåsarfunktion enligt tidigare beslut samt fastställer riktlinjen avseende visselblåsning i Herrljunga kommun. Ärendet hanteras snarast i Kommunstyrelsen

Gunnar Andersson (M)
Kommunstyrelsens ordförande

Expedieras till: Namn namn, titel, organisatoriskt tillhörighet
För kännedom Namn namn, titel, organisatoriskt tillhörighet
till:

DIARIENUMMER:	KS 2022-193
FASTSTÄLLD:	2022-07-01
VERSION:	1.0
SENAST REVIDERAD:	åååå-mm-dd
GILTIG TILL:	Tillsvidare
DOKUMENTANSVAR:	Säkerhetschef

Riktlinje

Avseende visselblåsning i Herrljunga kommun

Riktlinjen gäller samtliga verksamheter inom Herrljunga kommun exklusive kommunala bolag. Riktlinjen fastställs av kommunstyrelsen.

HERRLJUNGA KOMMUN

Våga vilja växa!

Innehåll

1. Syfte och mål.....	2
2. Roller och ansvar.....	2
3. Vem kan visselblåsa?.....	2
4. Skydd vid visselblåsning	2
4.1. Skydd i form av ansvarsfrihet.....	2
4.2. Skydd mot hindrande åtgärder och repressalier.....	2
4.3. Skyddad personkrets.....	3
5. Vad ska rapporteras?	3
6. Kommunens visselblåsarfunktion.....	3
7. Visselblåsning till annan extern myndighet.....	4
8. Meddelarfrihet och anskaffarfrihet.....	4

1. Syfte och mål

Syftet med denna riktlinje är att organisationens anställda och övriga intressenter ska känna sig trygga med att rapportera missförhållanden och andra allvarliga händelser utan rädsla för repressalier eller andra negativa konsekvenser. Syftet med riktlinjen är också att säkerställa att rapporterna hanteras enligt kommunens bestämda rutiner så att visselblåsaren vet att rapporterna tas på allvar och hanteras konfidentiellt.

Målsättningen är att eventuella missförhållanden inom kommunen upptäcks i ett tidigt skede.

2. Roller och ansvar

Kommundirektör har det övergripande ansvaret att driva och övervaka lösningen för visselblåsning och utser interna mottagare/utredare av inkomna rapporter från upphandlad leverantör.

Övergripande statistik rapporteras regelbundet till kommunstyrelsen av kommundirektören eller av denne utsedd person.

3. Vem kan visselblåsa?

Den som i ett arbetsrelaterat sammanhang har fått del av eller inhämtat information om missförhållanden och som tillhör någon eller några av följande personkategorier hos verksamheten:

- a) arbetstagare,
- b) personer som gör en förfrågan om eller söker arbete,
- c) personer som söker eller utför volontärarbete,
- d) personer som söker eller fullgör praktik,
- e) personer som annars står till förfogande för att utföra eller utför arbete under verksamhetens kontroll och ledning,
- f) egenföretagare som söker eller utför uppdrag,
- g) personer som står till förfogande för att ingå eller ingår i verksamhetens förvaltnings-, lednings- eller tillsynsorgan, eller
- h) personer som har tillhört någon av personkategorierna ovan och har fått del av eller inhämtat informationen under tiden i verksamheten.

4. Skydd vid visselblåsning

4.1. Skydd i form av ansvarsfrihet

En rapporterande person kan inte göras ansvarig för att ha åsidosatt tystnadsplikt om det fanns skälig anledning att anta att rapportering var nödvändig för att avslöja missförhållandet. Att visselblåsaren inte får hållas ansvarig innebär ett skydd mot rättsligt ansvar, till exempel får inte personen dömas till fängelse eller åläggas ersättningsskyldighet.

4.2. Skydd mot hindrande åtgärder och repressalier

Personer är skyddade mot hot om bestraffning vid rapportering och ingen i verksamheten får försvåra rapportering, till exempel genom att inte lämna information om hur rapportering sker.

Ingen i verksamheten får heller vidta repressalier på grund av att rapportering skett. En repressalie är en direkt eller indirekt åtgärd som vidtas eller inte vidtas och som ger upphov eller kan ge upphov till skada eller men för den rapporterande personen. Som exempel kan en repressalie vara avstängning, permittering, uppsägning, ändrade arbetsuppgifter, lönesänkning, trakasserier eller diskriminering.

4.3. Skyddad personkrets

Skyddet gäller för:

- a) en rapporterande person (enligt avsnitt 3 ovan),
- b) någon hos verksamheten som bistår den rapporterande personen vid rapporteringen, såsom en förtroendevald eller ett skyddsombud,
- c) någon hos verksamheten som har koppling till den rapporterande personen, såsom en anhörig eller kollega, och
- d) en juridisk person som den rapporterande personen äger, arbetar för eller på annat sätt har koppling till.

5. Vad ska rapporteras?

Visselblåsartjänsten ska användas för att rapportera information kring missförhållanden som rör organisationens vitala intressen, individers liv eller hälsa eller missförhållanden som det finns ett allmänintresse av att det kommer fram.

Det behöver inte finnas bevis för missförhållandet utan det räcker med att visseblåsaren är i god tro kring sina farhågor. Det är dock inte tillåtet att ljuga eller medvetet lämna falsk information.

Information som enbart rör visseblåsarens personliga arbetssituation såsom missnöje gällande lön eller liknande utgör i regel inte ett visseblåsarfall.

6. Kommunens visseblåsarfunktion

Visseblåsare har möjlighet att lämna in sin rapport via:

Mail: <https://whistle.qnister.com/herljungakommun/sv-SE>

Telefon: 036-330 07 40

För att säkerställa visseblåsarens anonymitet – tänk på följande:

- Skriv av länken ovan och skriv in den i en extern webbläsare.
- Använd inte kommunens dator eller nätverk.

Kommunens upphandlade visseblåsarfunktion ger personer möjlighet att skriftligen lämna rapporten via en säker och anonym molntjänst som tillhandahålls av en oberoende tredje part. Det finns även möjlighet att lämna sin rapport via telefon eller genom att boka ett fysiskt möte för den som önskar. De olika alternativen och mer information om dessa finns att hitta via länken ovan.

Oavsett om visseblåsare som använder webbformuläret vill vara anonym eller inte får visseblåsaren ett anonymt ID och lösenord som kan användas för att hålla kontakten och få återkoppling från den som utreder rapporten.

Visseblåsare som rapporterar via telefonnumret eller fysiskt möte kommer endast att bli kontaktad för ytterligare information och återkoppling om hen väljer att lämna kontaktuppgifter.

Rapporterna tas emot av jurister hos upphandlad leverantör och hanteras enligt följande:

1. Leverantör tar emot ärendet via visselblåsarfunktionen, alternativt via telefon eller fysiskt möte.
2. Återkoppling till visselblåsaren från leverantören om mottagen rapport sker inom sju dagar (om inte den rapporterade personen har av sagt sig bekräftelse eller leverantören har anledning att anta att en bekräftelse skulle avslöja personens identitet).
3. Leverantören påbörjar en bedömning av rapporten – är det ett visselblåsarfall? Är det inte ett visselblåsarfall får kommunen inte tillgång till rapporten. Vid behov efterfrågas ytterligare information från visselblåsaren i de fall det är möjligt.
4. Om det är lämpligt kan leverantören bjuda in kommunens säkerhetschef och/eller kommundirektör eller någon som dessa personer utser för att delta i handläggningen av aktuellt visselblåsningsärende.
5. Leverantören bedömer och motiverar om ärendet är ett visselblåsarfall eller inte.
6. Återkoppling sker till visselblåsaren.
7. Fortsatt utredning, antingen av leverantören eller av kommunens säkerhetschef, kommundirektör eller någon som dessa personer utser, av ärenden som bedöms som visselblåsningar. Utredaren upprättar åtgärdsförslag och preventiva åtgärder för att förebygga liknande händelser. Vid misstanke om brott ska polisanmälan göras.
8. Återkoppling sker till visselblåsare även efter fortsatt utredning.
9. När ärendet är avslutat schemaläggs det för radering i systemet enligt aktuell lagstiftning.
10. Visselblåsarärenden kommer dokumenteras i kommunens ärendehanteringssystem som en allmän handling.

7. Visselblåsning till annan extern myndighet

Skyddet som finns beskrivet enligt ovan gäller även för visselblåsning som sker till en extern myndighet. De myndigheter som regeringen utsett har egna externa rapporteringskanaler och förfaranden för att ta emot, följa upp och lämna återkoppling på rapporter inom vardera myndighets ansvarsområde, och kommunen har ingen koppling till sådana rapporteringskanaler. Mer information om vad extern rapportering innebär och vilken myndighet du ska vända dig till inom Sverige finns i Förordning (2021:949) om skydd för personer som rapporterar om missförhållanden. Du kan även lämna din rapport till EU:s institutioner, organ eller byråer om rapporten rör unionsrätt. Mer information om tillvägagångssättet finns hos respektive myndighet och EU-organ.

8. Meddelarfrihet och anskaffarfrihet

Den här riktlinjen eller kommunens interna rapporteringskanal inskränker inte tryck- och yttrandefriheten och vi vill därför informera om meddelarfriheten och anskaffarfriheten.

Meddelarfriheten följer av tryckfrihetsförordningen och yttrandefrihetsgrundlagen och innebär rätt att lämna uppgifter till massmedia för publicering. Anskaffarfriheten innebär att var och en har rätt att anskaffa uppgifter avsedda för publicering i ett massmedium som omfattas av grundlagarna.

En rapporterad person har samma skydd vid offentliggörande av information som vid intern rapportering och extern rapportering, förutsatt att personen först rapporterat externt eller att situationen innebär fara för liv, hälsa, säkerhet eller risk för omfattande skada i miljön.

Översyn av processerna för remiss- och referensuppdrag samt samråd i Herrljunga kommun

Sammanfattning

Kommunstyrelsen beslutade i januari att uppdra förvaltningen att se över hur processerna för remiss- och referensuppdrag samt samråd ska se ut för hela kommunen (KS § 10/2022-01-24). Bakgrunden var ett beslut fattat i socialnämnden i november 2021 med förslag till kommunfullmäktige om att förändra reglementet för kommunala pensionärs- och funktionshindersrådet. Socialförvaltningen beskrev att de såg ett behov av att utveckla dialog- och samarbetsformer med organisationerna och då även initiera fler brukarorganisationer för andra målgrupper till samverkan. Socialförvaltningen såg även ett behov av att involvera fler förvaltningar inom kommunen i dialogen med brukarorganisationen.

Bedömningen från kommunstyrelsens förvaltning är att det redan finns ändamålsenliga och laggiltiga riktlinjer för remiss- och referensuppdrag på ett övergripande plan i kommunen men att problemet snarare är att tillse efterlevandet av riktlinjerna. Som ett led i att påminna handläggarna om att remittera ärenden vid behov så har kommunens tjänsteskrivelsemall för samtliga förvaltningar nyligen uppdaterats med rubriken ”Remiss”. Under denna rubrik kan handläggaren beskriva det eventuella remissförfarandet som skett i ärendet. Åtgärden bedöms kunna stärka följsamheten av rutinerna och säkerställa att remittering av ärenden till olika intresseorganisationer eller brukarråd inte eftersätts. För att hinna med en remissrunda där synpunkter från olika håll hämtas in och tas i beaktning innan ett ärende tas upp till politiken behöver man ofta avsätta gott om tid. Det kräver alltså planering och kan i vissa fall innebära ett behov av annorlunda arbetssätt med större framförhållning.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse i ärendet daterad 2022-07-01
Kommunstyrelsen § 10/2022-01-24

Förslag till beslut

Svaret godkänns och läggs till handlingarna.

Linnea Nilsson
Nämndsamordnare

För kännedom till: Socialnämnden

Bakgrund

Kommunstyrelsen beslutade i januari att uppdra förvaltningen att se över hur processerna för remiss- och referensuppdrag samt samråd ska se ut för hela kommunen (KS § 10/2022-01-24). Bakgrunden var ett beslut fattat i socialnämnden i november 2021 med förslag till kommunfullmäktige om att förändra reglementet för kommunala pensionärs- och funktionshindersrådet. Socialförvaltningen beskrev i sin tjänsteskrivelse att de såg ett behov av att utveckla dialog- och samarbetsformer med organisationerna och då även initiera fler brukarorganisationer för andra målgrupper till samverkan. Socialförvaltningen såg även ett behov av att involvera fler förvaltningar inom kommunen i dialogen med brukarorganisationen.

Frågan om remittering av ärenden och hur remisser ska se ut finns reglerat i kommunens riktlinje för dokument- och ärendehantering (KS § 186/2019-11-18). Riktlinjen är kommunövergripande och gäller således kommunens samtliga förvaltningar. I riktlinjen framgår att remisser kan initieras internt eller inkomma från ett externt organ. Ansvarig handläggare eller chef ansvarar för hela administrationen av remissförfarandet. I riktlinjen anges också att det eventuellt i respektive nämnds riktlinjer regleras vilka remissen ska gå till samt att detta bedöms utifrån aktuellt ärende. I riktlinjen står att bland andra politiska partier, brukargrupper och råd samt andra förvaltningar och myndigheter kan beaktas vid en remiss. Det finns i riktlinjen också instruktioner på hur en remissförfrågan till olika remissinstanser ska se ut samt hur ett remissförfarande ska redovisas i ett beslutsunderlag. När en uppdatering av riktlinjen för ärende- och dokumenthantering görs nästa gång kan också frågan om remisser och samråd i kommunen ses över utifrån ett bredare plan för att se om det finns anledning att standardisera remissprocessen mer än vad kommunen gör idag.

Bedömningen från kommunstyrelsens förvaltning är att det finns ändamålsenliga och laggiltiga riktlinjer för remiss- och referensuppdrag på ett övergripande plan i kommunen men att problemet i många fall är att tillse efterlevandet av riktlinjerna. Som ett led i att påminna handläggarna om att remittera ärenden vid behov så har kommunens tjänsteskrivelsemall för samtliga förvaltningar nyligen uppdaterats med rubriken "Remiss". Under denna rubrik kan handläggaren beskriva det eventuella remissförfarandet som skett i ärendet. I beskrivningen av rubriken framgår också att det utifrån varje enskilt ärende görs en bedömning i samråd med närmaste chef om huruvida ärendet ska gå på remiss och till vem/vilka remissen ska skickas. Åtgärden bedöms kunna stärka följsamheten av rutinerna och säkerställa att remittering av ärenden till olika intresseorganisationer eller brukarråd inte eftersätts. För att hinna med en remissrunda där synpunkter från olika håll hämtas in och tas i beaktning innan ett ärende tas upp till politiken behöver man ofta avsätta gott om tid. Det kräver alltså planering och kan i vissa fall innebära ett behov av annorlunda arbetssätt med större framförhållning.

Bedömning av måluppfyllelse

Frågan om dialog och remittering av frågor till olika grupper och intresseföreningar går i linje med kommunens fokusområde om en hållbar och inkluderande kommun, då fler grupper får komma till tals.

Juridisk bedömning

Enligt 23 § Förvaltningslagen ska varje ärende utredas i den omfattning som dess beskaffenhet kräver. En myndighet kan inom ramen för sitt utredningsansvar enligt 23 § Förvaltningslagen begära ett yttrande från en annan myndighet eller någon enskild genom remiss enligt 26 § Förvaltningslagen. Vidare skall en myndighet som behöver inhämta yttranden från flera göra detta samtidigt, om inte en annat tillvägagångssätt framstår som lämpligare. 26 § Förvaltningslagen gör också gällande att det ska framgå av remissen vad yttrandet ska avse och när det senast ska ha kommit in till myndigheten.

Enligt 8 kap. 3 § Kommunallagen ska nämnderna verka för att samråd sker med dem som brukar deras tjänster. Det finns inga vidare regleringar i Kommunallagen om exakt hur samråden eller remissförfarandet ska se ut.

Linnea Nilsson
Nämndsamordnare

KS § 10

DNR KS 269/2021 7781

Revidering av reglemente för kommunala pensionärs- och funktionshinderrådet**Sammanfattning**

I november fick socialförvaltningen i uppdrag av socialnämnden att ta fram förslag på ändringar av reglementsbestämmelser för lokala pensionärs- och funktionshinderrådet i Herrljunga, som hanterar en delning av rådet samt förtydligar processen för rådet som remissinstans (SN § 151/2021-11-23). Vid möte med Kommunala pensionärs- och funktionshinderrådet (KPFR) i Herrljunga 23 september 2021 noterades att FUB utvecklat goda samarbets- och dialogformer i Alingsås, Vårgårda och Lerum och att man önskar få samma utveckling i Herrljunga kommun. En förbättrad och djupare dialog efterfrågas där FUB ges möjlighet att få framföra sina åsikter i ett tidigare skede jämfört med nuvarande KPFR. Från PRO och SPF påtalades också under KPFR:s möte den 23 september att rådets funktion som remissinstans behöver förbättras. Under mötet enades samtliga deltagande parter om att föreslå en delning av kommunala pensionärs- och funktionshinderrådet till ett pensionärsråd och ett funktionshinderråd samt att det kan utvecklas andra samarbetsformer för vissa frågor.

Från socialförvaltningen ses också ett behov av att utveckla dialog- och samarbetsformer med organisationerna och då även initiera fler brukarorganisationer för andra målgrupper till samverkan. Socialförvaltningen ser också behovet att involvera fler förvaltningar inom kommunen i dialogen med brukarorganisationerna.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse i ärendet daterad 2021-12-01

Socialnämnden § 151/2021-11-23

Reglementsbestämmelser för lokala pensionärs- och funktionshinderrådet

Förslag på reviderade reglementsbestämmelser för lokala pensionärsrådet och lokala funktionshinderrådet

Förslag till beslut

Socialnämnden förslag till beslut:

- Socialnämndens förslag till kommunstyrelsen
  - Kommunstyrelsens förvaltning ges i uppdrag att se över hur processerna för remiss- och referensuppdrag samt samråd ska se ut för hela kommunen.
- Socialnämndens förslag till kommunfullmäktige
  - Förslag till reviderade reglementsbestämmelser fastställs (bilaga 1, SN § 166/2021-12-14).

Fortsättning KS § 10

Beslutsgång

Ordföranden frågar om socialnämnden förslag till beslut antas och finner att så sker.

Kommunstyrelsens beslut

1. Kommunstyrelsens förvaltning ges i uppdrag att se över hur processerna för remiss- och referensuppdrag samt samråd ska se ut för hela kommunen.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

2. Förslag till reviderade reglementsbestämmelser fastställs (bilaga 1, SN § 166/2021-12-14).

Expedieras till:

Kommunfullmäktige

GA

MP

Införande av fria resor för seniorer inom Herrljunga kommun

Sammanfattning

Flera kommuner i Västra Götaland har valt att erbjuda sina äldre folkbokförda invånare ett seniorkort för att kunna resa kostnadsfritt med kollektivtrafiken. Kommunen betalar seniorkortet och vissa kommuner tar ut en administrativ avgift. En diskussion har pågått även i Herrljunga kommun kring möjligheten att införa seniorkort för kollektivtrafikresor. På grund av den osäkerheten kring kostnader för seniorkort har det inte varit aktuellt att gå vidare med frågan tidigare. En annan aspekt är att den anropstyrda trafiken (ringlinjen) skulle var ett alternativ då det saknas tidtabellsstyrd kollektivtrafik i stor utsträckning i kommunen.

Västtrafiks uppdrag är att erbjuda allmän linjetrafik på tidtabell, men på grund av den dåliga ekonomin på linjer i glest befolkade delar av landsbygd med bristande underlag har gjort att turtätheten har minskat och linjer dragits in. Den anropstyrda trafiken kan då var en möjlighet för landsbygdens boende att nyttja kollektivtrafiken på nytt. Det ger också kommuninnevånare som bor utanför stationsnära områden och där det saknas linjetrafik möjlighet att resa med seniorkort.

Som framgår från Västtrafik är erbjudandet tidsbegränsat under den period som utredning pågår. Avtalet kommer att sägas upp när kostnaden är fastslagen och nya beslut fattats.

Beslutsunderlag

Skrivning från Västtrafik 2022-06-29

Ordförandeskrivelse daterad 2022-07-11

Ordförandens förslag till beslut

Förslag till kommunfullmäktige:

- Kommunfullmäktige godkänner att säkerställa att seniorkortet kan användas i den anropsstyrda trafiken. Seniorkortet gäller 75 + dygnet runt utan avgift. Med start 2023-03-01
- Kommunstyrelsen föreslår att kostnaden tas ur kommunstyrelsens utvecklingsmedel för 2023 för att sedan ses över inför budget 2024.

Förslag till kommunstyrelsen:

- Paragrafen justeras omedelbart.

Gunnar Andersson (M)

Ordförande kommunstyrelsen

Göteborg 29 juni 2022

Kalkyl för fria resor för seniorer inom Herrljunga kommun

Här kommer er kostnadskalkyl för fria resor för seniorer för målgruppen 65 år och äldre samt målgruppen 75 år och äldre. Samtliga belopp är angivna exklusive moms.

Kalkylen består av två delar:

1. Administrationsavgift: Administrationsavgiften på 140 kr per utställt seniorkort tas ut för att täcka Västtrafiks kostnader för att administrera detta erbjudande för kommunerna. Avgiften tas ut när ett nytt kort skickas ut till senioren, antingen i samband med att senioren tackat ja till erbjudandet, eller i samband med att kortets hållbarhet har gått ut (normal hållbarhet för dagens kort är 11 år). Avgiften är inte en kostnad per kort och år, utan en engångsavgift per utskickat kort. Avgiften inkluderar bland annat kortkostnad, brevutskick och Västtrafiks arbetstid.
2. Pris per kort: Priset gäller per seniorkort och år. Priset motsvarar det intäktsbortfall och de eventuella ökade trafik kostnader som införandet av detta erbjudande innebär för Västtrafik. Priset inkluderar resor med Närtrafik. Det totala priset beror på antalet kort som beställs. Antalet personer 65 år och äldre Herrljunga är 2 373 st (31 dec 2021, enligt SCB). Andelen som beställt ett seniorkort i andra likvärdiga kommuner är ca 90% (då avgift inte tas ut från senioren).

	Pris
65+ dygnet runt utan uttag av avgift från senior	165 kr
75+ dygnet runt utan uttag av avgift från senior	140 kr

Priserna avser 2022 års prisnivå och kommer årligen att justeras med hänsyn till Västtrafiks genomsnittliga prisökning per år avseende samtliga färdbevis som Västtrafik tillhandahåller. Kalkylen är giltig sex månader från ovan angivet datum.

Med vänlig hälsning

Maria Björner Brauer
Enhetschef Försäljning och Marknad

Lisa Nordberg
Pris- och sortimentansvarig

FAQ Västtrafiks seniorerbjudande

- Hur gör en kommun som vill erbjuda Västtrafiks seniorbiljetter?

Önskemål om tillköp av seniorbiljetter skickas till kommun@vasttrafik.se. När önskemålet har tagits emot skickas en särskild blankett tillbaka till kommunen, "Formulär vid förfrågan avseende tillköp". Kommunen fyller i blanketten och skickar in den till kommun@vasttrafik.se.

- Hur ser kalkylen för seniorbiljett ut?

Kalkylen består av två delar. Det totala priset för kommunen beror på antalet kort som beställs av seniorerna:

1. **Administrationsavgift:** För varje utställt kort debiteras en administrationsavgift. Avgiften ska täcka Västtrafiks kostnader för att administrera erbjudandet för kommunerna. Avgiften tas ut när nya kort skickas ut till senioren, antingen i samband med att senioren tackat ja till erbjudandet, eller i samband med att kortets hållbarhet har gått ut (normal hållbarhet för dagens kort är 11 år). Avgiften är inte en årligen återkommande avgift per kort, utan en engångskostnad per utskickat kort.
2. **Pris per kort:** Priserna gäller per kort och år. Priserna motsvarar det intäktsbortfall och de eventuella ökade trafik kostnader som införandet av erbjudandet innebär för Västtrafik. Priset inkluderar resor med Närtrafiken. Priset kan variera mellan olika kommuner.

- Vilka olika typer av seniorbiljett finns?

Enligt de av kollektivtrafiknämnden fastställda principerna för tillköp av färdbevis (2014-11-06) erbjuds seniorbiljett i följande varianter:

- 65+ lågtrafik (Lågtrafik är alla tider utom 06:00-08:30 och 15:00-18:00 på helgfria vardagar)
- 65+ dygnet runt
- 75+ dygnet runt

Seniorbiljetten är giltig i den zon kommunen tillhör (mer information om zonerna finns på www.vasttrafik.se/abc).

- Vad är skillnaden mellan seniorkort och seniorbiljett?

Seniorkortet är det fysiska plastkortet. Seniorbiljetten är den produkt som laddas på seniorkortet, dvs. biljetten som senioren reser med. På seniorkortet kan man ha fler biljetter än seniorbiljetten, t.ex. kontoladdning.

-Vad händer när kommunen har tagit beslut om att erbjuda seniorbiljett?

Kommunen skickar beslutet till Västtrafik (kommun@vasttrafik.se). Kommunen får då ett besked om möjligt startdatum samt ett avtal för påskrift. Kommunen skriver på avtalet och returnerar det till Västtrafik. Seniorerna kommer att få ett erbjudande några veckor innan avtalet börjar gälla. Ledtiden från det att kommunen meddelat Västtrafik sitt beslut till avtalsstart är vanligtvis cirka tre månader. Under den tidsperioden förbereder Västtrafik och underleverantörer kommunens erbjudande genom att bland annat ta fram informationsmaterial, sätta upp kommunens erbjudande i olika system, testköra kortproduktionen med den nya seniorbiljetten, skicka ut erbjudande till seniorerna, ta emot beställningar samt producera de seniorkort som beställs och skicka hem dem till seniorerna.

- Vad gäller om kommunen tar ut en administrationsavgift av senioren?

Kalkylen för seniorerbjudandet grundar sig på Västtrafiks beräknade intäktsbortfall för de seniorer som reste med Västtrafik *innan* seniorbiljett började erbjudas i kommunen. Detta intäktsbortfall fördelas på det antal seniorer som förväntas beställa en seniorbiljett. Eftersom färre seniorer beställer en biljett om avgift tas ut, så blir priset per biljett högre i en kalkyl med avgift. I praktiken är upplägget ett ekonomiskt nollsummespel där priset sätts så att Västtrafiks intäktsbortfall täcks genom kortpriset, utifrån förväntat antal beställningar.

Fiktivt exempel: Västtrafiks intäktsbortfall i kommun X vid införande av seniorerbjudande beräknas till 1 000 000 kr/år. I kommunen finns 5 000 berättigade seniorer.

1. Utan uttag av avgift från seniorerna väntas 90 % beställa en seniorbiljett, dvs. 4 500 seniorer. För att täcka intäktsbortfallet blir pris per kort utan avgift 222 kr/år.
2. Med uttag av avgift från seniorerna väntas endast 40 % beställa en seniorbiljett, dvs. 2 000 seniorer. För att täcka intäktsbortfallet blir pris per kort med avgift 500 kr/år.

Vid uttag av avgift ansvarar kommunen själv för att utfärda fakturor till seniorerna. Västtrafik förser kommunen med de uppgifter som behövs för faktureringen. Om senioren inte betalar fakturan kan kommunen välja att kontakta Västtrafik och få seniorbiljetten spärrad.

- Kan kommunen välja belopp och intervall för avgiften om man fakturerar seniorerna?

Nej, enligt de av kollektivtrafiknämnden fastställda principerna för tillköp (KTN 2014-11-06) kan kommunen endast välja att vidarefakturera den administrativa engångsavgift som Västtrafik fakturerar kommunen för kortet. Avgiften är inte en årligen återkommande avgift per kort, utan en engångskostnad per utskickat kort. Observera att priserna i underlaget till kommunen anges exklusive moms, men senioren faktureras inklusive moms.

- När kan kommunen gå ut med information till kommuninvånarna?

Västtrafik har full förståelse för om kommunen t.ex. vill skicka ett pressmeddelande när beslut är fattat. Det är dock viktigt att detta sker i samverkan med Västtrafik, för att säkerställa att de som möter kunderna (förare, kundservice, butikerna o.s.v.) har uppdaterad information och kan bemöta eventuella frågor och synpunkter. Västtrafik informerar i första skedet vår kundservice och Västtrafikbutikerna, dvs. i samband med kommunens beslut om accept av kalkyl. Vi lägger även upp information på vår hemsida (www.vasttrafik.se/seniorbiljett), om ingen annan överenskommelse görs. Övriga intressenter informeras i samband med första erbjudandeutskicket till seniorerna.

- Hur beställer senioren sin seniorbiljett?

Västtrafik gör ett erbjudandeutskick till seniorerna med beställningsinformation. Utskicket görs en gång i månaden (den 30e eller nästkommande vardag om den 30e är en helgdag), till de seniorer som kommer uppfylla kommunens åldersvillkor nästnästa månad. Exempel: 30e januari skickas erbjudande till dem som fyller år i mars. Erbjudandet skickas även till de seniorer som flyttat till kommunen föregående månad.

Seniorbiljetten beställs via Västtrafiks hemsida på www.vasttrafik.se/seniorerbjudande (den som redan är registrerad kund hos Västtrafik beställer direkt via sitt konto på www.mittkonto.vasttrafik.se). Om senioren behöver hjälp med beställningen kan hen vända sig till Västtrafiks kundservice på 0771-41 43 00 eller besöka en Västtrafikbutik. Senioren kan beställa sin biljett upp till tre månader före den dag hen uppfyller kommunens åldersvillkor. Det går alltså att beställa biljetten även innan man fått erbjudandet. Det tar ca en vecka från det att senioren gjort sin beställning till att biljetten levereras.

Erbjudandeutskick vid avtalsstart

När en kommun skriver nytt avtal om seniorbiljett skickas ett erbjudande ut enligt fastställd tidplan i förhållande till kommunens avtalsstart. Erbjudandet skickas ut ca en månad före avtalsstart och biljetterna för de som uppfyller åldersvillkoret direkt är giltiga från och med avtalets startdatum.

- Kan kommunen bestämma vad som står i utskicket till seniorerna?

Nej, Västtrafik använder samma utskicksformat med välbeprövade formuleringar i alla kommuner. I brevet framgår tydligt att det är kommunen som står för erbjudandet.

- Kan kommunens logga finnas med i utskicket?

Nej, Västtrafik behöver vara avsändare så att det är tydligt för seniorerna vem som gör utskicket och vart de ska vända sig med frågor om seniorbiljetten. I brevet framgår att det är kommunen som står för erbjudandet.

- Kan kommunen använda sig av Västtrafiks adressregisteruttag till seniorerna?

Nej, Västtrafik kan inte lämna ut adresserna till tredje part. Adresser går att beställa av SPAR.

- Var gäller seniorbiljetten? Inom vilket geografiskt område?

Seniorbiljetten gäller inom den zon som kommunen tillhör. Mer information om zonerna finns på www.vasttrafik.se/abc. Mer information om seniorbiljetternas giltighet i olika kommuner finns på www.vasttrafik.se/seniorbiljett.

- Vad gäller för Närtrafik, Närbuss, Flexlinje och Flextrafik; kan kommunen själv välja vad som ingår?

Nej, det är inte valbart utan samma villkor gäller för alla kommuner:

- Seniorbiljetten gäller på Flexlinjer, Närbussar och Närtrafik
- Seniorbiljetten gäller inte vid resor med Flextrafik

- Vilka andra kommuner erbjuder seniorbiljett?

Information om vilka kommuner som erbjuder seniorbiljett finns på www.vasttrafik.se/seniorbiljett

- Kan man ladda pengar på seniorkortet (kontoladdning)?

Ja. En lista över var man kan köpa en kontoladdning finns här:

<https://www.vasttrafik.se/biljetter/mer-om-biljetter/butiker/>

- Hur gör man för att använda seniorbiljetten som delbetalning vid resa utanför den zon seniorbiljetten gäller i (tilläggsresa)?

Senioren behöver en kontoladdning på sitt kort. Hur man gör en tilläggsresa förklaras på

<https://www.vasttrafik.se/biljetter/mer-om-biljetter/kortlasaren/>

Mer information om kontoladdning finns på <https://www.vasttrafik.se/biljetter/mer-om-biljetter/kontoladdning/>

- Vad gör senioren om hen tappar sitt kort?

När Västtrafik skickar ut seniorkortet registreras det på innehavaren i Västtrafiks kundregister. Kortet omfattas därmed av Västtrafiks förlustgaranti och senioren kan kostnadsfritt spärra och beställa ett nytt kort om hen skulle tappa det. Seniorer som använder tjänsten Mitt konto kan själva spärra och beställa nytt kort på www.vasttrafik.se/mitt-konto/. Om senioren inte har ett konto eller behöver hjälp kan hen besöka en Västtrafikbutik eller kontakta Västtrafiks kundservice på 0771-41 43 00.

- Hur sker uppföljning av tillköpet? Vilken statistik kan kommunen få?

På kommunens fakturor framgår antalet registrerade och utskickade seniorkort för den aktuella perioden. Västtrafik kan vid förfrågan ta fram antal registrerade och aktiva kort. Resandet uppdelat per linje och månad tas fram en gång per halvår.

- Hur säkerställer Västtrafik att kommunen inte fortsätter betala för en seniorbiljett när innehavaren avlidit eller flyttat från kommunen?

Västtrafik gör en SPAR-uppdatering av sitt kundregister en gång i veckan, och de seniorer som avlidit eller flyttat från kommunen får sin seniorbiljett spärrad. Därmed slutar kommunen att betala för dessa biljetter.

- Finns det inte risk för att kommunen får betala för seniorbiljetter som inte används?

Kalkylmodellen tar hänsyn till att inte alla biljetter används. Skulle Västtrafik bara ta betalt för de biljetter som används så skulle priset per biljett vara högre, eftersom priset är baserat på Västtrafiks intäktsbortfall och inte faktiska resor med seniorbiljetten. Vi kan inte heller vara säkra på vilka biljetter som används, eftersom inte alla seniorer visar sina kort för en kortläsare (i dessa fall syns det inte att biljetten använts).

- Kan inte biljetterna ha kortare giltighetstid?

Att det är en giltighet på 11 år handlar bland annat om att det skulle vara förenat med en ökad kostnad för kommunerna gällande administration om seniorerna skulle behöva byta ut sina kort oftare, samt att det inte är bra för miljön att skicka ut fler brev och plastkort än nödvändigt (11 år är livslängden på Västtrafikkort). Det skulle dessutom skapa omfattande merarbete både för Västtrafik och partners med tätare brevutskick gällande utbyte, ökad kortproduktion mm.

- Vad händer när seniorbiljettens giltighet går ut?

När seniorbiljettens sista giltighetsdatum börjar närma sig får senioren ett erbjudande om att beställa en ny biljett (biljetten förnyas inte automatiskt). Vid en ny beställning kommer administrationsavgiften att debiteras på nytt.

- Hur informeras seniorerna om tillköpsavtalet sägs upp av kommunen eller Västtrafik?

Enligt avtalet informerar Västtrafik seniorerna om att seniorbiljetten kommer att spärras samt tidpunkt för detta.

Vanliga frågor från seniorer

- Jag beställde inte en seniorbiljett när jag fick erbjudandet, hur gör jag för att beställa en i efterhand?

Seniorbiljetten beställs via Västtrafiks hemsida på www.vasttrafik.se/seniorerbjudande (om du redan är registrerad kund hos Västtrafik så gör du det via ditt konto på www.mittkonto.vasttrafik.se). Om du behöver hjälp med beställningen kan du vända dig till en Västtrafikbutik eller Västtrafiks kundservice på 0771-41 43 00.

- Jag har flyttat från kommunen, kan jag fortsätta att resa med min seniorbiljett?

När du folkbokförs i en annan kommun spärras seniorbiljetten i din gamla kommun. Har du en kontoladdning på ditt seniorkort kan du dock fortsätta resa med den.

Om din nya kommun erbjuder seniorbiljett och du uppfyller villkoren, så kommer du inom några veckor få ett erbjudande om seniorbiljett. Om det är mindre än tre månader tills du uppfyller kommunens åldersvillkor behöver du inte vänta på erbjudandet, utan kan beställa direkt via Västtrafiks hemsida (om du redan är registrerad kund hos Västtrafik så gör du det via ditt konto på www.mittkonto.vasttrafik.se, annars på www.vasttrafik.se/seniorerbjudande).

- Min seniorbiljett har gått ut, varför har jag inte fått ett erbjudande om att beställa en ny?

Något kan ha gått fel vid utskicket av erbjudandet om ny biljett. Om du behöver hjälp att beställa en ny biljett kan du kontakta Västtrafiks kundservice på 0771-41 43 00 eller besök någon av Västtrafiks butiker.

- Jag har beställt en seniorbiljett. När kommer den?

Leveranstiden är ca en vecka från det att Västtrafik mottagit din beställning.

- Jag har fått min nya seniorbiljett, kan jag fortsätta resa med den gamla?

Din gamla seniorbiljett spärras när du fått den nya. Du ska därför börja resa med den nya seniorbiljetten så snart du fått den.

Svar på motion angående valberedningens utformning

Sammanfattning

Den 17 maj 2022 inkom Ove Severin (KD) och Fredrik Svensson (KD) med en motion angående valberedningens utformning:

Nuvarande skrivning i KF arbetsordning.

25. Valberedning

25.1 På det första sammanträdet med nyvalda fullmäktige väljer fullmäktige valberedning för mandatperioden enligt följande;

- Från och med mandatperiodens start till och med 30 april året efter valet, väljs en ledamot samt en ersättare per parti i kommunfullmäktige,*
- Från och med 1 maj året efter valet och resterande del av mandatperioden, väljs tre ledamöter med tre ersättare (två ledamöter med två ersättare från majoriteten och en ledamot med ersättare från oppositionen)*
- Vid särskilda omständigheter kan kommunfullmäktige besluta utöka antalet ledamöter under mandatperioden*

Valberedningen har under denna mandatperiod återvalts till den större utformningen som är gällande normalt till och med 30/4 vid två tillfällen och kunde ha gjorts vid ytterligare ett tillfälle nu.

Detta med ändring av valberedningen till en mindre grupp har skapat en del frågetecken vad som har varit gällande vid en viss tidpunkt under mandatperioden samt när det funnits behov av en komplett valberedning även viss försening i arbete som valberedningen skulle utföra. Den nedan föreslagna ändringen påverkar inte kostnaden negativt.

Med anledning av detta föreslås att punkt 25 i KF arbetsordning, "Valberedning" ändras till;

25.1 På det första sammanträdet med nyvalda fullmäktige väljer fullmäktige valberedning för mandatperioden enligt följande;

A. Valberedningen väljs med en ledamot samt ersättare från varje parti som representeras kommunfullmäktige i Herrljunga.

B. Valberedningen väljs för hela mandatperioden.

KF arbetsordning för valberedningen innehåller motsägelsefulla paragrafer. Med de föreslagna ändringarna blir arbetsordningen konsekvent och samtliga partier i kommunfullmäktige representeras i valberedningen under hela mandatperioden. Kostnaden för valberedningen kan förväntas öka i viss grad men inte i någon större omfattning. Kommunstyrelsen ger förslag till kommunfullmäktige att godkänna motionen.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse i ärendet daterad 2022-07-18

Kommunfullmäktige § 99/2022-05-23

Motion i ärendet, daterad 2022-05-17

Kommunfullmäktige § 90/2019-05-14

Kommunfullmäktige § 69/2019-04-09

Kommunfullmäktige § 126-127/2018-10-23

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige:

- Motionen godkänns.

Markus Larsson

Nämndsamordnare

Expedieras till: Kommunfullmäktige
För kännedom till:

Bakgrund

Vid kommunfullmäktiges sammanträde KF § 126-127/2018-10-23 valdes ledamöter och ersättare till valberedningen för perioden till och med 2019-04-30. Valberedningen bestod av en ledamot och en ersättare för varje parti som finns representerade i kommunfullmäktige. Då nämndemanna valet för mandatperioden ligger i innevarande år föreslog kommunfullmäktiges presidium vid sammanträdet KF § 69/2019-04-09 att ledamöter i valberedningen sitter kvar fram till 2019-10-31. Vid KF § 90/2019-05-14 beslutades det att 3 ledamöter och 3 ersättare ska väljas till valberedningen för perioden 2019-11-01 till 2022-10-14.

I KF arbetsordning 25.5 första stycket går det att läsa att ”Vid avsägelse av uppdrag, vilken ska behandlas i valberedningen ska respektive parti till valberedningen anmäla nominerad kandidat.” Då valberedningen sedan november 2019 i regel inte har bestått av ledamöter och ersättare från varje parti har arbetsordningen inte följts. Tredje stycket i arbetsordningen, 25.1, strider därmed mot första stycket 25.5. Förslagen som lämnats i motionen innebär att punkterna under valberedningens arbetsordning inte längre strider med varandra.

Ekonomisk bedömning

Sedan oktober 2019 har valberedningen hållit fyra sammanträden. Vid tre av dessa har arbetsordningen 25.1 tredje stycket följts, medan det för mötet i september 2021 som behandlade mandatfördelningen i den nybildade samhällsbyggnadsnämnden och myndighetsnämnden, ansågs föreligga särskilda omständigheter vilket innebär att antalet ledamöter utökades.

Antalet sammanträden per år för valberedningen är svårt att beräkna och beror i hög grad på om ledamöter väljer att avsluta sitt uppdrag eller avlider. Det var tätt med sammanträden under hösten 2018 direkt efter mandatperiodens start. Det är ingenting som förändrar kostnaden för valberedningen, då valberedningen även med nuvarande arbetsordning ska innefatta ledamöter från samtliga partier som är representerade i fullmäktige från mandatperiodens start fram till 30 april året efter valet.

Under innevarande mandatperiod representeras åtta partier i kommunfullmäktige i Herrljunga. Med det som utgångspunkt skulle en fastlagd valberedning för mandatperioden innefatta 8 ledamöter och 8 ersättare. Det tillkommer därmed 5 ordinarie ledamöter och 5 ersättare mot nuvarande arbetsordning under perioden efter 30 april året efter valår fram till nästkommande val. Timarvodet per ledamot vid valberedningens sammanträden är under första timman 255 kr och därefter 198 kr per timme.

Ärende 5

HERRLJUNGA KOMMUN

KOMMUNSTYRELSENS
FÖRVALTNING
Markus Larsson

Tjänsteskrivelse
2022-07-18
DNR KS 155/2022 901
Sid 4 av 4

Den föreslagna ändringen leder till att arbetsordningen följs som det är tänkt och att alla partier kan nominera kandidater på mötena genom sina partirepresentanter under hela mandatperioden. Kostnaden för valberedningen kan förväntas öka i viss grad men inte i någon större omfattning.

Motion till Kommunfullmäktige i Herrljunga.

Motion angående valberedningens utformning.

Nuvarande skrivning i KF arbetsordning.

25. Valberedning

25.1 På det första sammanträdet med nyvalda fullmäktige väljer fullmäktige valberedning för mandatperioden enligt följande;

- från och med mandatperiodens start till och med 30 april året efter valåret, väljs en ledamot samt en ersättare per parti i kommunfullmäktige,
- från och med 1 maj året efter valåret och resterande del av mandatperioden, väljs tre ledamöter med tre ersättare (två ledamöter med två ersättare från majoriteten och en ledamot med ersättare från oppositionen)
- Vid särskilda omständigheter kan kommunfullmäktige besluta utöka antalet ledamöter under mandatperioden

Valberedningen har under denna mandatperiod återvalts till den större utformningen som är gällande normalt till och med 30/4 vid två tillfällen och kunde ha gjorts vid ytterligare ett tillfälle nu.

Detta med ändring av valberedningen till en mindre grupp har skapat en del frågetecken vad som har varit gällande vid en viss tidpunkt under mandatperioden samt när det funnits behov av en komplett valberedning även viss försening i arbete som valberedningen skulle utföra. Den nedan föreslagna ändringen påverkar inte kostnaderna negativt.

Med anledning av detta föreslås att punkt 25 i KF arbetsordning "Valberedning" ändras till.

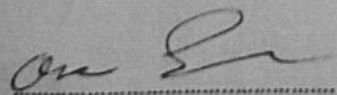
25.1 På det första sammanträdet med nyvalda fullmäktige väljer fullmäktige valberedning för mandatperioden enligt följande;

A. Valberedningen väljs med en ledamot samt en ersättare från varje parti som representeras i Kommunfullmäktige i Herrljunga

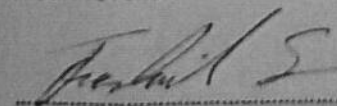
B. Valberedningen väljs för hela mandatperioden.

Kristdemokraterna i Herrljunga. Od / Jällby 2022-05-12

Ove Severin

Fredrik Svensson.

HERRLJUNGA KOMMUN
Kommunstyrelsen

2022-05-17

Dnr

155/2022

Beteckning

901

KF § 99

DNR KS 155/2022 901

Motion om valberedningens utformning

Sammanfattning

Följande motion inkom 2022-05-17 från Ove Severin (KD) och Fredrik Svensson (KD):

"Nuvarande skrivning i KF arbetsordning.

25. Valberedning

25.1 På det första sammanträdet med nyvalda fullmäktige väljer fullmäktige valberedning för mandatperioden enligt följande;

- Från och med mandatperiodens start till och med 30 april året efter valet, väljs en ledamot samt en ersättare per parti i kommunfullmäktige,*
- Från och med 1 maj året efter valet och resterande del av mandatperioden, väljs tre ledamöter med tre ersättare (två ledamöter med två ersättare från majoriteten och en ledamot med ersättare från oppositionen)*
- Vid särskilda omständigheter kan kommunfullmäktige besluta utöka antalet ledamöter under mandatperioden*

Valberedningen har under denna mandatperiod återvalts till den större utformningen som är gällande normalt till och med 30/4 vid två tillfällen och kunde ha gjorts vid ytterligare ett tillfälle nu.

Detta med ändring av valberedningen till en mindre grupp har skapat en del frågetecken vad som har varit gällande vid en viss tidpunkt under mandatperioden samt när det funnits behov av en komplett valberedning även viss försening i arbete som valberedningen skulle utföra. Den nedan föreslagna ändringen påverkar inte kostnaden negativt."

Med anledning av detta föreslås att punkt 25 i KF arbetsordning, "Valberedning" ändras till;

25.1 På det första sammanträdet med nyvalda fullmäktige väljer fullmäktige valberedning för mandatperioden enligt följande;

- A. Valberedningen väljs med en ledamot samt ersättare från varje parti som representeras i kommunfullmäktige i Herrljunga.
- B. Valberedningen väljs för hela mandatperioden.

Beslutsgång

I kommunfullmäktige frågar ordföranden om ärendet ska överlämnas till kommunstyrelsen för beredning och finner att så sker.

KOMMUNFULLMÄKTIGES BESLUT

1. Ärendet överlämnas till kommunstyrelsen för beredning.

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

KF § 90

DNR KS 13/2019

Val av valberedning för resterande del av mandatperioden

Sammanfattning

Valberedningen för kommunfullmäktige valdes till och med 2019-04-31. Eftersom nämndemannavalet för mandatperioden ligger i innevarande år fortsätter valberedningen fram till och med 2019-10-31. Kommunfullmäktige ska välja 3 ledamöter och 3 ersättare till valberedningen för perioden 2019-11-01 - 2022-10-14.

Beslutsunderlag

Kommunfullmäktige § 69/2019-04-09

Förslag till beslut

Ajournering!

Mats Palm (S) föreslår Harry Nilsson (S) till ledamot och Håkan Körberg (L) till ersättare i valberedningen för resterande del av mandatperioden.

Ove Severin (KD) föreslår Ove Severin (KD) och Andreas Molin (C) till ledamot och Börje Aronsson (KV) och Hans Malmqvist (M) till ersättare i valberedningen för resterande del av mandatperioden.

Ove Severin (KD) föreslår Ove Severin (KD) till ordförande och Harry Nilsson (S) till vice ordförande i valberedningen för resterande del av mandatperioden.

Ordförande frågar om Harry Nilsson (S), Ove Severin (KD) och Andreas Molin (C) väljs till ledamot i valberedningen för resterande del av mandatperioden och finner att så sker.

Ordföranden frågar om Håkan Körberg (L), Börje Aronsson (KV) och Hans Malmqvist (M) väljs till ersättare i valberedningen för resterande del av mandatperioden och finner att så sker.

Ordföranden frågar sedan om Ove Severin (KD) väljs till ordförande i valberedningen för resterande del av mandatperioden och finner att så sker.

Ordföranden frågar om Harry Nilsson (S) väljs till vice ordförande i valberedningen för resterande del av mandatperioden och finner att så sker.

KOMMUNFULLMÄKTIGES BESUT

1. Till ledamöter i valberedningen för resterande del av mandatperioden med start 2019-11-01 väljs;

Harry Nilsson (S)

Fortsättning KF 90

Andreas Molin (C)
Ove Severin (KD)

2. Till ersättare i valberedningen för resterande del av mandatperioden med start 2019-11-01 väljs;

Håkan Körberg (L)
Börje Aronsson (KV)
Hans Malmqvist (M)

3. Ove Severin (KD) väljs till ordförande för resterande del av mandatperioden med start 2019-11-01.
4. Harry Nilsson (S) väljs till vice ordförande för resterande del av mandatperioden med start 2019-11-01

CA

KF § 69

DNR KS 13/2019

Val av valberedning för resterande del av mandatperioden

Sammanfattning

På kommunfullmäktiges sammanträde 2018-10-23 valdes ledamöter i valberedningen för perioden till och med 2019-04-31. Eftersom nämndemannavalet för mandatperioden ligger i innevarande år föreslår kommunfullmäktiges presidium att ledamöter i valberedningen sitter kvar till hösten.

Beslutsunderlag

Presidieskrivelse i ärendet daterad 2019-04-02
Kommunfullmäktige § 126/2018-10-23

Förslag till beslut

Kommunfullmäktiges presidiums förslag till beslut:

- Valberedningen föreslås fortsätta fram till 2019-10-31 då nämndemannavalet ligger i innevarande år.
- Kommunfullmäktige ska välja 3 ledamöter och 3 ersättare till valberedningen för perioden 2019-11-01 - 2022-10-14.

I kommunfullmäktige frågar ordföranden om presidiums förslag om att valberedningen fortsätter fram till 2019-10-31 antas och finner att så sker.

Ordföranden frågar sedan om val av 3 ledamöter och 3 ersättare till valberedningen för perioden 2019-11-01 - 2022-10-14 återupptas i nästkommande fullmäktigesammanträde och finner att så sker.

KOMMUNFULLMÄKTIGES BESUT

1. Valberedningen fortsätter fram till och med 2019-10-31
2. Val av 3 ledamöter för 2019-11-01- 2022-10-14 återupptas i nästkommande fullmäktigesammanträde.

Kf

M

Ce

KF § 127

DNR KS 188/2018

Val av ersättare i valberedning till kommunfullmäktige

Sammanfattning

Kommunfullmäktige ska välja valberedning för perioden till och med 2019-04-30. För den perioden ska valberedningen bestå av en ledamot och en ersättare för varje parti som finns representerat i kommunfullmäktige.

Johnny Carlsson (C) föreslår att för Centerpartiet utse Torbjörn Holgersson (C) till ersättare i valberedningen till och med 2019-04-30.

Christina Abrahamsson (M) föreslår att för Moderaterna utse Karin Carlsson (M) till ersättare i valberedningen till och med 2019-04-30.

Bert-Åke Johansson (S) föreslår att för Socialdemokraterna utse Tomas Svennberg (S) till ersättare i valberedningen till och med 2019-04-30.

Christina Glad (KV) föreslår att för Kommunens väl utse Ronnie Rexwall (KV) till ersättare i valberedningen till och med 2019-04-30.

Jacob Brandelius (SD) föreslår att för Sverigedemokraterna utse Jimmie Stranne (SD) till ersättare i valberedningen till och med 2019-04-30.

Terese Eneman (V) föreslår att för Vänsterpartiet utse Bo Naumburg (V) till ersättare i valberedningen till och med 2019-04-30.

Elin Alavik (L) föreslår att för Liberalerna utse Finn Svensson (L) till ersättare i valberedningen till och med 2019-04-30.

Fredrik Svensson (KD) föreslår att för Kristdemokraterna utse Maj ^{Henningsson*} ~~Henriksson~~ (KD) till ersättare i valberedningen till och med 2019-04-30.

Beslutsgång

Ordföranden frågar om samtliga förslag till beslut antas och finner att så sker.

KOMMUNFULLMÄKTIGES BESLUT

1. Följande personer väljs till ersättare i valberedningen för perioden till och med 2019-04-30:

- Torbjörn Holgersson (C)
- Karin Carlsson (M)
- Tomas Svennberg (S)
- Ronnie Rexwall (KV)
- Jimmie Stranne (SD)
- Bo Naumburg (V)
- Finn Svensson (L)
- Maj ~~Henriksson~~ (KD)

^{Henningsson*}

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

* Rättelse enl FL 26 §

KF § 126

DNR KS 188/2018

Val av valberedning till kommunfullmäktige

Sammanfattning

Kommunfullmäktige ska välja valberedning för perioden till och med 2019-04-30. För den perioden ska valberedningen bestå av en ledamot och en ersättare för varje parti som finns representerat i kommunfullmäktige.

Johnny Carlsson (C) föreslår att för Centerpartiet utse Andreas Molin (C) till ledamot i valberedningen till och med 2019-04-30.

Christina Abrahamsson (M) föreslår att för Moderaterna utse Hans Malmqvist (M) till ledamot i valberedningen till och med 2019-04-30.

Mats Palm (S) föreslår att för Socialdemokraterna utse Harry Nilsson (S) till ledamot i valberedningen till och med 2019-04-30.

Ronnie Rexwall (KV) föreslår att för Kommunens väl utse Börje Aronsson (KV) till ledamot i valberedningen till och med 2019-04-30.

Jimme Stranne (SD) föreslår att för Sverigedemokraterna utse Jacob Brandelius (SD) till ledamot i valberedningen till och med 2019-04-30. *Rättelse enl FL 26§*

Magnus Jonsson (V) föreslår att för Vänsterpartiet utse Terese Eneman (V) till ledamot i valberedningen till och med 2019-04-30.

Håkan Körberg (L) föreslår att för Liberalerna utse Inger Gustavsson (L) till ledamot i valberedningen till och med 2019-04-30.

Fredrik Svensson (KD) föreslår att för Kristdemokraterna utse Ove Severin (KD) till ledamot i valberedningen till och med 2019-04-30.

Beslutsgång

Ordföranden frågar om samtliga förslag till beslut antas och finner att så sker.

KOMMUNFULLMÄKTIGES BESLUT

1. Följande personer väljs till ledamöter i valberedningen för perioden till och med 2019-04-30:

- Andreas Molin (C)
- Hans Malmqvist (M)
- Harry Nilsson (S)
- Börje Aronsson (KV)
- Jacob Brandelius (SD)
- Terese Eneman (V)
- Inger Gustavsson (L)
- Ove Severin (KD)

Ansökan om förbundsmedlemskap, Räddningstjänsten Herrljunga

Sammanfattning

Alla kommuner ska enligt Lag (2003:778) om skydd mot olyckor (LSO) ansvara för räddningstjänst inom kommunen. Med räddningstjänst avses de räddningsinsatser som kommunerna eller staten ska ansvara för vid olyckor och överhängande fara för olyckor för att hindra och begränsa skador på människor, egendom och miljön. Räddningstjänst kan bedrivas i egen regi, gemensam nämnd eller kommunalförbund. Idag är det vanligt att svenska kommuner samverkar för att skapa goda förutsättningar att uthålligt arbeta med trygghet och säkerhet i det komplexa samhället. Detta kan ske genom civilrättsliga avtal, gemensam nämnd eller kommunalförbund. Det är idag fler kommuner som valt någon av ovan lösningar än de som har kvar räddningstjänsten inom egen förvaltning. Herrljunga kommun ingår sedan 2021 i Västra Räddningsregionen (VRR) gällande en gemensam ledning av räddningsinsatser och beredskapshållning.

2021 ingick Herrljunga kommun, efter godkännande av kommunstyrelsen (KS § 35/2021-02-22), i en utredning tillsammans med Lilla Edets, Stenungssunds och Tjörns kommuner genomförd av Räddningstjänsten Storgöteborg (RSG) kring förutsättningar för kommunerna att söka medlemskap i RSG. Sommaren 2022 genomförde Alingsås och Vårgårda Räddningstjänstförbund (AVRF) en liknande genomlysning för att belysa förutsättningarna för bildandet av ett nytt räddningstjänstförbund för de tre kommunerna.

Rapporterna har inneburit en genomlysning av kommunens räddningstjänst. Slutsatsen i de både rapporterna är att Herrljunga kommuns räddningstjänst är välskött och i god ordning, men med en hög sårbarhet gällande både det operativa och förebyggande arbetet på grund av organisations storlek och avsaknad av skalfördelar. Det bedömdes av båda att Herrljunga kommun har förutsättningar att ingå i ett räddningstjänstförbund. För Herrljunga kommun så är det viktigt att räddningstjänsten fortsätter vara aktiv part i kommunens samlade arbete och samordning för skydd mot oönskade händelser och samhällsstörningar och att beredskapen bibehålls på minst dagens nivå gällande två stationer inom det geografiska området.

Beslutsunderlag

Ordförandeskrivelse daterad 2022-08-15

Sammanfattande skrivelse om ärendet daterad 2022-08-10

Kommunfullmäktige § 116/2022-06-21

Förstudie ”Förutsättningar för bildandet av ett nytt räddningstjänstförbund mellan Alingsås, Vårgårda och Herrljunga kommuner” 2022-07-27

Utredning av förutsättningarna för ett eventuellt medlemskap för Herrljunga kommun i

Räddningstjänstförbundet Storgöteborg daterad 2021-12-10

Kommunstyrelsen § 35/2021-02-22

HERRLJUNGA KOMMUN

KOMMUNSTYRELSEN
Gunnar Andersson (M)
Emma Blomdahl Wahlberg (C)

Ärende 6

Ordförandeskrivelse
2022-08-15
DNR KS 44/2021 435
Sid 2 av 2

Ordföranden och 1:e vice ordförandens förslag till beslut

- Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att ansöka om medlemskap i Alingsås och Vårgårda räddningsförbund (AVRF).
- Paragrafen justeras omedelbart.

Gunnar Andersson (M)
Ordförande kommunstyrelsen

Emma Blomdahl Wahlberg (C)
1:e vice ordförande kommunstyrelsen

Expedieras till: Kommunfullmäktige
För kännedom Alingsås och Vårgårda räddningsförbund (AVRF)
till:

Sammanfattande skrivelse gällande förbundsmedlemskap för Räddningstjänsten Herrljunga

Bakgrund

Alla kommuner ska enligt Lag (2003:778) om skydd mot olyckor (LSO) ansvara för räddningstjänst inom kommunen. Räddningstjänst kan bedrivas i egen regi, gemensam nämnd eller kommunalförbund. Med räddningstjänst avses de räddningsinsatser som kommunerna eller staten ska ansvara för vid olyckor och överhängande fara för olyckor för att hindra och begränsa skador på människor, egendom och miljön.

Lagstiftningen har sedan 1986 tydligt uppmanat kommunerna att samverka vad det gäller sitt räddningstjänstansvar för att kunna möta en ständig utveckling av ett mer komplext samhälle ur risksynpunkt. Idag är det vanligt att svenska kommuner samverkar i kommunalförbund för sitt räddningstjänstansvar. Det är idag fler kommuner som valt denna lösning än de som har kvar räddningstjänsten inom egen förvaltning. Herrljunga kommun ingår sedan 2021 i Västra räddningsregionen (VRR) tillsammans med flera västsvenska kommuner och förbund gällande gemensam ledning av räddningsinsatser och beredskapshållning. Alla räddningstjänster i VRR är egna organisationer med eget myndighetsansvar med det är styrning och genomförande av räddningsinsatser och beredskapshållning som samlats under namnet Västra Räddningsregionen, VRR.

2021 ingick Herrljunga kommun i en utredning tillsammans med Lilla Edets, Stenungssund och Tjörns kommuner genomförd av Räddningstjänsten Storgöteborg kring förutsättningar för kommunerna att söka medlemskap i Räddningstjänsten Storgöteborg (RSG). RSG är ett kommunalförbund med sex medlemskommuner idag, Göteborg, Mölndal, Kungsbacka, Härryda, Partille och Lerum. Sommaren 2022 genomförde Alingsås och Vårgårda Räddningstjänstförbund (AVRF) en liknande genomlysning för att belysa förutsättningarna för bildandet av ett nytt räddningstjänstförbund för de tre kommunerna. Uppgifterna i rapporterna kan skilja sig något åt men var aktuella vid tidpunkten för genomförandet.

Rapporterna har inneburit en extern genomlysning av kommunens räddningstjänst. Slutsatsen i de båda rapporterna är att Herrljunga kommuns räddningstjänst är välskött och i god ordning, men med en hög sårbarhet gällande både det operativa och förebyggande arbetet på grund av organisations storlek och avsaknad av skalfördelar. Noterbart är att både utredningarna betonar Herrljungas i förhållande låga antal utbildningstimmar (50/år) i jämförelse med de två förbunden. Det bedömdes av båda att Herrljunga kommun har förutsättningar att ingå i ett räddningstjänstförbund. Olika kostnadsslag och poster har genomlysts samt kommuncentrala poster för räddningstjänsten har identifierats samt kapitaltjänstkostnaderna i enhetliga vad det gäller avskrivningstider och internränta.

Herrljunga räddningstjänst är en förhållandevis liten organisation med hög sårbarhet vid vakanser eller långvarig frånvaro då marginalerna avseende personalresurser är små.

Genom en gemensam och resursstarkare räddningstjänst skapas ekonomiska men främst organisatoriska fördelar med exempelvis följande effekter

- Tillgång till spetsresurser som kan disponeras över ytan exempelvis höghöjdsräddning, kem- och saneringsenheter, och där också Herrljunga kan få möjlighet utveckla sina spetskompetenser inom vatten och skogsbrand.
- Riktad support inom HR och rekrytering. Ansvar för rekryteringsinsatser och dialog med lokala arbetsgivare kommer fortsättningsvis behöva vara ett kommunalt intresse då Herrljungas räddningstjänst till stor del är uppbyggd på sk. RIB-personal (Räddningspersonal i beredskap) vilket kräver att man bor och verkar lokalt för att ha möjlighet att vara i beredskap som tjänsten kräver.
- Kompetensen stärks med bredare specialistkompetens inom tillsyn, förebyggande arbete och bygglov.
- Gemensam inköpsfördelar gällande utrustning och räddningsfordon vilket annars är ett sällanköpsområde för kommunen.
- Tryggheten att ingå i en specialiserad organisation med gällande frågor som tillsyn, avtal, juridik etc. då kommunen idag inte har tillgång till en egen jurist.

Vid en eventuell ingång i ett förbund så lämnas följande uppdrag över från kommunen till ett räddningstjänstförbundet som därmed tar ansvaret för det kommunala uppdraget:

- Underlätta den enskildes arbete med brandförebyggande åtgärder
- Utföra tillsyn
- Ansvara för sotning och brandskyddskontroll
- Utföra räddningstjänst
- Undersöka olyckor som föranleder räddningsinsats
- Svara för uppgifter om brandfarliga och explosiva varor som åvilar kommunen

Kostnaden för den kommunala räddningstjänsten kommer inte att minska i framtiden, oavsett om Herrljunga är med i ett förbund eller ej då Herrljunga kommun både vill och behöver bibehålla minst den beredskap och kapacitet som finns idag, och utifrån det stora geografiska området så behöver kommunen två stationer. Det är också viktigt för Herrljunga kommun att bibehålla daglig närvaro på våra stationer och detta kommer att vara ett krav vid en eventuell medlemsansökan samt att lokala avtal som idag finns inom kommunen med olika aktörer kan säkerställas.

Men genom samverkan ges möjlighet att kostnadseffektivt möta nya utmaningar och att långsiktigt säkerställa räddningstjänstens förmåga och kapacitet i kommunen och uppnå en hållbar verksamhet som kan möta lagkrav och de risker och krav som samhällsbyggande i form av bostäder och industri innebär. Herrljungas räddningstjänst är idag en aktiv medaktör i kommunens säkerhets- och trygghetsarbete och ska fortsätta vara en självklar resurs vad det gäller insatser även utanför LSO

Andra samverkansorganisationer

Efter beslut i kommunfullmäktige 2021-06-22 avseende larmning och övergripande

ledningsnivåer anslöt räddningstjänsten Herrljunga 2021 till ledningssystem Västra Räddningsregionen (VRR) tillsammans med Alingsås Vårgårda Räddningstjänstförbund (AVRF), Räddningsförbundet Södra Bohuslän, Strömstad, Lysekil och Sotenäs med RSG som driftsansvarig. För att bibehålla nuvarande ledningssystem med de önskade fem ledningsnivåerna så är det i dagsläget enbart RSG samt AVRF som är potentiella förbund.

Södra Älvsborgs Räddningstjänstförbund (SÄRF) har varit positiva till en förbundsutökning men det skulle innebära ett byte av ledningssystem, då SÄRF inte är med i VRR och det samma gäller även Samhällsskydd Mellersta Skaraborg (SMS). Det finns även fler alternativ som t.ex. Räddningstjänsten Östra Skaraborg, Räddningstjänsten Västra Skaraborg men då det pågår arbete kring förbundsutökning där anser inte kommunen att de i dagsläget är ett alternativ i dagsläget.

Herrljunga kommun anser att det är viktigt att fortsätta utveckla samverkan med kommunens geografiska grannar oavsett framtida förbundstillhörigheter, för att bidra till gränslös räddningstjänst med medborgaren i fokus.

Motivering av förslag till att ingå i ett förbund

Genom att ingå i ett förbund stärker Herrljunga kommun framför allt det förebyggande och olycksreducerande arbetet. Det bidrar till en ekonomiskt och socialt hållbar och inkluderande kommun, tillsammans med ökad trygghet för alla de som bor och verkar i kommunen. Kostnaden för den kommunala räddningstjänsten kommer inte att minska, oavsett om Herrljunga är med i ett förbund eller ej då utredningen tydligt visar att Herrljunga kommun måste bibehålla minst den beredskap och kapacitet som finns idag, och utifrån det stora geografiska området så behöver kommunen två stationer. Men genom samverkan ges möjlighet att kostnadseffektivt möta nya utmaningar och att långsiktigt säkerställa räddningstjänstens förmåga och kapacitet i hela kommunens geografiska område.

Ekonomisk bedömning

Kostnaden för räddningstjänst skiljer sig stort mellan Sveriges kommuner. Detta beror på flertalet faktorer men där riskbild, geografi, befolknings- och bebyggelsestäthet är grundläggande. Generellt är det också billigare att bedriva räddningstjänst i eller runtomkring större tätorter.

Herrljunga kommun har idag en kostnad för räddningstjänsten om 1 537 kr per medborgare 2021 att jämföra med riket 1067 kr (ovägt medel, källa: Kolada). Alingsås och Vårgårda kommuner hade under samma period en kostnad om 1 076 respektive 1074 kr per invånare. Kostnadsspannet för RSG:s medlemskommuner var 2021 567 till 728 kr.

RSG:s medlemsavgift bygger på landareal och invånarantal vilket medför att Herrljunga kommuns relativt stora landareal blir en faktor som påverkar den estimerade beräkningen av medlemsavgiften i RSG. Denna beräkning visar även att det blir relativt kostnadsneutralt för Herrljunga kommun att ansluta sig till RSG jämfört med kommunens kostnad för räddningstjänst idag. AVRF kommenterar att det finns vissa utmaningar i ekonomin bl.a. de strukturella kostnader Herrljunga har idag med bemanningssvårigheter samt skillnader i

investeringsplanerna där AVRF har en mer progressiv sådan.
En fördjupad utredning kring ekonomin kommer att behöva ske vid en eventuell ansökan till något av förbunden.

Ior Berglund
Kommundirektör

KF § 116
KS § 105

DNR KS 44/2021 435

Ansökan om förbundsmedlemskap, Räddningstjänsten Herrljunga

Sammanfattning

Alla kommuner ska enligt Lag (2003:778) om skydd mot olyckor (LSO) ansvara för räddningstjänst inom kommunen. Räddningstjänst kan bedrivas i egen regi, gemensam nämnd eller kommunalförbund. Med räddningstjänst avses de räddningsinsatser som kommunerna eller staten ska ansvara för vid olyckor och överhängande fara för olyckor för att hindra och begränsa skador på människor, egendom och miljön. Idag är det vanligt att svenska kommuner samverkar i kommunalförbund för sitt räddningstjänstansvar för att skapa goda förutsättningar att uthålligt arbeta med trygghet och säkerhet i det komplexa samhället.

Detta kan ske genom civilrättsliga avtal, gemensam nämnd eller kommunalförbund. Det är idag fler kommuner som valt denna lösning än de som har kvar räddningstjänsten inom egen förvaltning. Under 2021 ingick Herrljunga kommun, efter godkännande av kommunstyrelsen (KS § 35/2021-02-22), i en utredning tillsammans med Lilla Edets, Stenungssunds och Tjörns kommuner genomförd av Räddningstjänsten Storgöteborg kring förutsättningar för kommunerna att söka medlemskap i Räddningstjänsten Storgöteborg.

Rapporten var en gedigen genomlysning av kommunens räddningstjänst, vilken bedömdes vara välskött och i god ordning. Det bedömdes att Herrljunga kommun har förutsättningar att ingå i räddningstjänstförbundet. Räddningstjänsten ska vara en fortsatt aktiv part i kommunens samlade arbete och samordning för skydd mot oönskade händelser och samhällsstörningar. Utredningen har bedömt att 1 januari 2023 kan vara lämpligt startdatum för den nya organisationen om Herrljunga kommun beviljas medlemskap.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse i ärendet daterad 2022-05-25

Utredning av förutsättningarna för ett eventuellt medlemskap för Herrljunga kommun i Räddningstjänstförbundet Storgöteborg daterad 2021-12-10

Kommunstyrelsen § 35/2021-02-22

Förslag till beslut

Ordförandens förslag till beslut:

- Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att ansöka om medlemskap i Räddningstjänsten Storgöteborg.

Beslutsgång

Ordföranden frågar om ordförandens förslag till beslut antas och finner att så sker.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

1. Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att ansöka om medlemskap i Räddningstjänsten Storgöteborg.

Justerandes sign

Kf | BA |

Utdragsbestyrkande

Fortsättning KF § 116

I kommunfullmäktige yrkar Gunnar Andersson (M) på att ärendet återremitteras till kommunstyrelsen.

Mats Palm (S) yrkar på att ärendet återremitteras till kommunstyrelsen.

Ordförande ställer förslagen mot varandra och finner att ärendet återremitteras.

KOMMUNFULLMÄKTIGES BESLUT

1. Ärendet återremitteras.

Expedieras till:

Kommunstyrelsen

Justerandes sign

KJ

BA

U

Utdragsbestyrkande

Förstudie

Förutsättningar för bildandet av ett nytt räddningstjänstförbund mellan Alingsås, Vårgårda och Herrljunga kommuner

2022-07-27

Beställare: Direktionsordförande AVRF
KSO i Herrljunga kommun

Styrgrupp: Linda Ottosson, Förbundsdirektör, Alingsås och Vårgårda
Räddningstjänstförbund
Johan Fors, tf Räddningschef, Herrljunga kommun

Arbetsgrupp: Ante Mikacic, Operativ planerare, Alingsås och Vårgårda
Räddningstjänstförbund
Sara Brodin, avdelningschef verksamhetsstöd, Alingsås och Vårgårda
Räddningstjänstförbund
Lars Arnoldsson, stf Räddningschef, Herrljunga kommun
Jenny Andersson, Controller, Herrljunga kommun
Pontus Allert, Controller, Alingsås kommun

Förkortningar

AVRF	Alingsås och Vårgårda räddningstjänstförbund
VRG	Vakthavande räddningschef
VB	Vakthavande befäl
RIL	Regional insatsledare
IL	Insatsledare
SL	Styrkeledare
BM	Brandman
CSR	Chefs- och stabsresurs
TiB	Tjänsteman i beredskap
LC	Ledningscentral
KS	Kommunstyrelsen
KSO	Kommunstyrelsens ordförande
IVPA	I väntan på ambulans
RiB	Räddningstjänstpersonal i beredskap
RSG	Räddningstjänsten Storgöteborg
VRR	Västra räddningsregionen
RDTJ	Räddningstjänst
LV	Länsväg

Sammanfattning

Förstudiens slutsats är att det finns goda förutsättningar för räddningstjänsten i Herrljunga och Alingsås och Vårgårda räddningstjänstförbund att bilda ett nytt gemensamt räddningstjänstförbund.

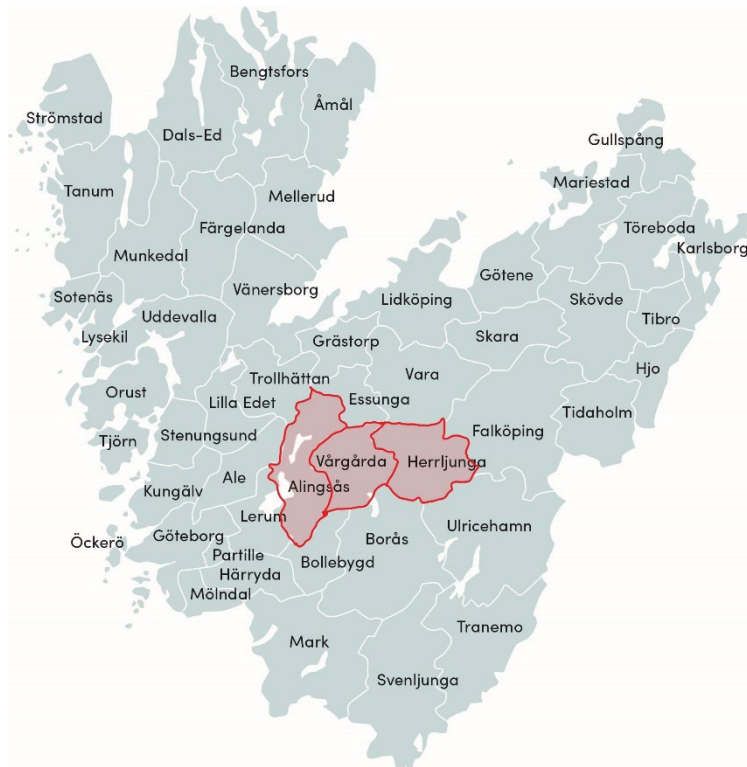
AVRF förespråkar delaktighet och påverkansmöjlighet och vill understryka vikten av att Herrljunga inte går in i AVRF, utan att det faktiskt bildas ett nytt räddningstjänstförbund. För AVRF är det av vikt att samtliga tre kommuners intressen tillgodoses och att även Herrljunga representeras i olika forum i ett nytt förbund – såväl i förbundsdirektionen som i ledningsgrupp och olika arbetsgrupper. Herrljungas KSO kommer dessutom ha en av tre platser i det nya förbundets presidium

Förstudien konstaterar att Herrljunga idag står med utmaningar gällande bl.a. kostnader, insatsledning, bemanning och utbildning. Ett gemensamt förbund skulle ge synergieffekter och en gemensam styrka att hantera dessa utmaningar och leda till en positiv utveckling i båda organisationerna.

Ett nytt förbund och närheten till AVRF:s nya räddningsstation skulle ge Herrljungas medarbetare utökade möjligheter till utbildning och övning.

Vad gäller ekonomin finns det vissa utmaningar i t.ex. de strukturella kostnader Herrljunga har idag med bemanningssvårigheter och kostnader kopplat till det samt skillnader i investeringsplanerna där AVRF har en mer progressiv sådan.

Trots detta finns det goda ekonomiska förutsättningar för ett gemensamt förbund med en något lägre kostnad för Herrljunga kommun än idag. En fördjupad utredning måste dock göras vid en eventuell ansökan.

Bemanningsproblematiken och hur man valt att organisera sig är också något som måste utredas ytterligare, särskilt avseende Annelund som idag har problem att upprätthålla sin beredskap. Likaså är ägarförhållandena vad gäller viss teknik och utrustning m.m. inte helt klarlagd i nuläget då räddningstjänsten ingår i bygg- och miljöförvaltningen.

Den geografisk närheten med stora möjligheter att stötta operativt, utbildningsmässigt, logistiskt, personalmässigt m.m. ger goda förutsättningar. Stordriftsfördelar och samordningsvinster finns såväl ekonomiskt som organisatoriskt för bägge parter.

Det skulle ge en möjlighet för båda verksamheterna att utvecklas och Herrljunga skulle få en heltidsorganisation på nära håll som kunde hjälpa till att driva utveckling både operativt och på förebyggande sidan.

Sammanfattningsvis kan sägas att det finns fler likheter än olikheter mellan räddningstjänsterna t.ex. gällande utrustning och teknik. Dessutom finns redan idag väl fungerande samarbeten inom flera områden, främst med Vårgårda kommun men även med AVRF. Lokala avtal, förutsättningar och inriktningar i handlingsprogram m.m. är något AVRF anser är viktigt att värna vilket självklart skulle vara fallet även för Herrljungas del.

Fokus i förstudien har varit på Herrljungas organisation. I en eventuell fördjupad utredning bör också AVRF:s organisation, riskbild m.m. belysas mer ingående än vad som är gjort här.

Förstudiens bedömning är att om den politiska viljan finns, så skulle Alingsås, Vårgårda och Herrljunga kommun, efter en grundlig utredning, ha goda förutsättningar att bilda ett gemensamt räddningstjänstförbund med sund ekonomi och med en bättre service till våra kommuninvånare.

Innehåll

FÖRKORTNINGAR	1
SAMMANFATTNING	2
<u>1 INLEDNING</u>	<u>6</u>
<u>2 ORGANISATION</u>	<u>7</u>
2.1 POLITISK ORGANISATION	7
2.2 FÖRVALTNINGSORGANISATION	7
2.3 RÄDDNINGSTJÄNSTENS ORGANISATION	8
2.4 KOMMUNCENTRALT STÖD FÖR RÄDDNINGSTJÄNSTVERKSAMHETEN	10
2.5 KOMMENTAR - ORGANISATION	11
<u>3 RISKBILD</u>	<u>12</u>
3.1 KOMMENTAR - RISKBILD	13
<u>4 RÄDDNINGSUPPDRAG</u>	<u>14</u>
4.1 KOMMENTAR – RÄDDNINGSUPPDRAG	14
<u>5 FÖREBYGGANDE VERKSAMHET</u>	<u>15</u>
5.1 TILLSYN LSO OCH LBE	15
5.2 TILLSTÅND LBE	15
5.3 REMISSHANTERING	15
5.4 RENGÖRING (SOTNING) OCH BRANDSKYDDSKONTROLL	15
5.5 INFORMATION OCH EXTERN UTBILDNING	16
5.6 AUTOMATLARM	16
5.7 KOMMENTAR – FÖREBYGGANDE VERKSAMHET	16
<u>6 OPERATIV VERKSAMHET</u>	<u>17</u>
6.1 SYSTEMLEDNING	17
6.2 OPERATIV BEREDSKAP	17
6.3 UTBILDNING OCH ÖVNING	17
6.4 FORDONSPARK HERRLJUNGA	18
6.5 ANDNINGSSKYDD OCH RADIO FÖR RÖKDYKNING	19
6.6 KOMMENTAR – OPERATIV VERKSAMHET	20

<u>7</u>	<u>OPERATIV FÖRMÅGA</u>	<u>21</u>
7.1	INSATSFÖRMÅGA ENLIGT HANDLINGSPROGRAM	21
<u>8</u>	<u>FASTIGHETER OCH ANLÄGGNINGAR</u>	<u>22</u>
8.1	BRANDSTATIONER	22
8.2	ÖVNINGSANLÄGGNINGAR	23
8.3	KOMMENTAR – FASTIGHETER OCH ANLÄGGNINGAR	23
<u>9</u>	<u>AVTAL MELLAN HERRLJUNGA RÄDDNINGSTJÄNST OCH ANNAN PART</u>	<u>24</u>
<u>10</u>	<u>IT-SYSTEM</u>	<u>26</u>
10.1	KOMMENTAR - IT	26
<u>11</u>	<u>PERSONAL</u>	<u>27</u>
11.1	KOMMENTAR – PERSONAL	27
<u>12</u>	<u>EKONOMI</u>	<u>28</u>
12.1	KOMMUNENS KOSTNAD FÖR RÄDDNINGSTJÄNST	28
12.2.	AVRF'S NUVARANDE MEDLEMSAVGIFT	29
12.3	VERKSAMHETSKOSTNAD	29
12.4	INVESTERINGSPLAN	30
12.5	ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR	30
12.6	KOMMENTAR – EKONOMI	31
<u>13</u>	<u>FÖRDJUPAD UTREDNING</u>	<u>32</u>
<u>14</u>	<u>BILAGOR</u>	<u>33</u>
	BILAGA 1 INVESTERINGSPLAN AVRF	33
	BILAGA 2 INVESTERINGSPLAN HERRLJUNGA	34

1 Inledning

Alla kommuner ska enligt Lag (2003:778) om skydd mot olyckor (LSO) ansvara för räddningstjänst inom kommunen. Räddningstjänst kan bedrivas i egen regi, gemensam nämnd eller kommunalförbund. Med räddningstjänst avses de räddningsinsatser som kommunerna eller staten ska ansvara för vid olyckor och överhängande fara för olyckor för att hindra och begränsa skador på människor, egendom och miljön.

Alingsås och Vårgårda räddningstjänstförbund är ett kommunalförbund med två medlemskommuner, Alingsås och Vårgårda sedan 2009.

Kommunstyrelsens ordförande i Herrljunga har inkommit med en förfrågan till AVRF:s direktionsordförande om en övergripande förstudie för att utreda förutsättningarna för att skapa ett gemensamt räddningstjänstförbund.

AVRF:s förbundsdirektör, Linda Ottosson har fått i uppdrag att genomföra en sådan förstudie i samverkan med Johan Fors, räddningschef i Herrljunga.

Ante Mikacic, operativ planerare i AVRF har utsetts som utredare.

Förstudiens uppdrag har varit att belysa samt till viss del bedöma förutsättningarna för en gemensam förbunds bildning mellan AVRF och Herrljunga räddningstjänst. Förstudien genomfördes juni-juli -22.

Innehållet i utredningen grundas på uppgifter från intervjuer och dokumentation från Herrljunga kommun och AVRF om inte annan källa anges. För att nyansera och komplettera uppgifterna i utredningen något görs fristående kommentarer utifrån iakttagelser och reflektioner samt i vissa lägen även en jämförelse utifrån ett AVRF-perspektiv i slutet av berörda kapitel.

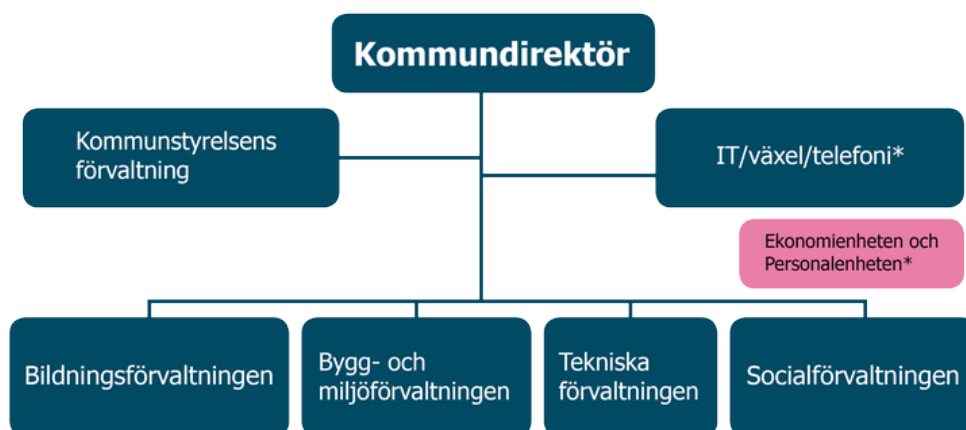
2 Organisation

2.1 Politisk organisation

Herrljunga kommuns högsta beslutande organ är kommunfullmäktige med 31 ledamöter. Fullmäktige utser kommunstyrelsen och fem facknämnder vilka alla utom en har underställda förvaltningar. Nämnderna, inklusive kommunstyrelsen, sammanträder cirka tio gånger per år.

2.2 Förvaltningsorganisation

De kommunala förvaltningarna styrs av förvaltningschefer som i sin tur ansvarar för olika verksamheter, avdelningar och enheter. I Herrljunga kommun består de fyra fackförvaltningarna av bildning, tekniska, bygg och miljö samt socialförvaltning och räddningstjänstverksamheten ingår i bygg- och miljöförvaltningen. Sedan 2015 finns gemensamma servicenämnder för Herrljunga och Vårgårda kommuner. Servicenämndernas syfte är att ansvara för styrning, stöd och service inom funktionerna IT/Växel/Telefoni med Herrljunga kommun som huvudman och Ekonomi/Personal med Vårgårda kommun som huvudman.

* IT/växel/telefoni delas med Vårgårda kommun med Herrljunga kommun som ägare.

* Ekonominheten och Personalenheten delas med Vårgårda kommun med Vårgårda kommun som ägare.

2.3 Räddningstjänstens organisation

Räddningstjänsten i Herrljunga har idag 5 heltidstjänster med följande ansvarsområden och funktioner:

- Räddningschef med ansvar för räddningstjänstens verksamhet i Herrljunga kommun
- Stf. Räddningschef med ansvar för förebyggande samt tillika operativ ledningsfunktion
- Brandmästare med ansvar för utbildningsfrågor samt tillika operativ ledningsfunktion
- Brandmästare med ansvar för fastighetsfrågor samt tillika operativ ledningsfunktion
- Brandman med ansvar för fordon samt tillika RiB-anställd

Samtliga heltidstjänster förutom Räddningschef kombineras idag med en beredskapstjänst. Fördelningen är ca 75% dagtids tjänst och 25% operativ tjänst antingen som Insatsledare (IL), Tjänsteman i beredskap (TIB) och Chefs- och stabsresurs (CSR) eller som RiB.

Förutom dessa fem heltidstjänster består bemanningen av RiB-anställda samt en administrativ resurs från kommunen på 20%. Antalet RiB-anställda bör vara minst 32 fördelat på 8 styrkeledare och 24 brandmän för att på ett uthålligt sätt klara beredskapen. Man har även 3st BM som är utbildade gruppleddare.

Det saknas just nu en del tjänster, främst i Annelund men också i Herrljunga. Bland annat är man 1 ordinarie IL/CSR kort. 1 BM och 1 SL lämnar Herrljunga RiB hösten -22 bl.a. på grund av pension vilket, om man inte lyckas rekrytera innebär att man kommer vara kort på personal även i Herrljunga.

Antal anställda inom Räddningstjänsten Herrljunga	2022
Räddningschef	1
Stf Räddningschef	1
Brandmästare	2
Brandman dagtid	1
Styrkeledare RiB	6
Brandman RiB	22
Brandman RiB/Gruppleddare	3
Bemanningspool (1 IL+1 RiB BM)	2
Administratör på 20%	0.2
TOTALT:	38.2 (36.2)
(Långtidssjukskrivna 2BM RiB Annelund)	(2)

Antal anställda på Herrljunga station		2022
Räddningschef		1
Stf Räddningschef		1
Brandmästare		2
Brandman dagtid		1
Styrkeledare RiB		4
Brandman RiB		13
Brandman RiB/Gruppledare		2
Administratör på 20%		0.2
Bemanningspool (1 IL+1 RiB BM)		2
TOTALT:		26.2

Antal anställda på Annelund station		2022
Styrkeledare RiB		2
Brandman RiB		9
Brandman RiB/Gruppledare		1
TOTALT:		12 (10)
(Långtidssjukskrivna 2BM RiB Annelund)		(2)

2.4 Kommuncentralt stöd för räddningstjänstverksamheten

HR

Personalavdelningen är en del av servicenämnden Ekonomi/Personal med Vårgårda kommun som huvudägare. Idag har man en tjänst på 20% som stöttar med administrativa frågor, fakturering m.m.

Ekonomi

Även Ekonomiavdelningen är en del av servicenämnden Ekonomi/Personal med Vårgårda kommun som huvudägare. Ekonomiavdelningen ger stöd och service i ekonomifrågor. Räddningstjänsten har tillgång till en utsedd controller som bistår med ekonomiuppföljningen.

Upphandling

Upphandlingsfunktionen är gemensam för kommunerna Vårgårda och Herrljunga och ingår i den gemensamma Ekonomiavdelningen. Sedan 2019 köper Ekonomiavdelningen in upphandlingsuppdraget från ett externt konsultbolag som sköter allt från avtalsbevakning och stöd/service i upphandlingsarbetet till förhandlingar med leverantörer samt utbildningar.

IT

IT-funktionen är en del av servicenämnden IT/Växel/Telefoni med Herrljunga kommun som huvudägare. IT-funktionen hanterar kommunernas IT-processer avseende drift, support och utveckling. Räddningstjänsten ingår i kommunens IT-nätverk.

Växel/telefoni

Växel/telefoni är en del av servicenämnden IT/Växel/Telefoni med Herrljunga kommun som huvudägare. Funktionen sköter växelfunktionerna för både Herrljunga kommun och Vårgårda kommun samt receptionen för Herrljunga kommun.

2.5 Kommentar - Organisation

Herrljunga räddningstjänst är en liten organisation med hög sårbarhet vid exempelvis vakanser eller långvarig frånvaro då marginalerna avseende personalresurser är små.

Det kommuncentrala stödet för räddningstjänstverksamheten är bra men det saknas en del kunskap om räddningstjänstspecifika frågor vilket gör att heltidstjänsterna inom räddningstjänsten i hög grad blir involverade i frågor som kan kopplas till verksamhetsstöd. Det finns idag många gemensamma lösningar med Vårgårda kommun som är en del av AVRf vilket bör vara positivt vid en eventuell förbundsbyggning.

Det kommuncentrala stödet man använder sig av vid behov kommer idag inte till någon kostnad för Herrljunga rdtj.

Det saknas egen olycksutredarkompetens inom Herrljunga räddningstjänst varför den tjänsten idag köps in från Alingsås och Vårgårda räddningstjänstförbund vid behov.

Vid eventuell förbundsbyggning skulle Herrljunga kommun ha ledamöter i direktionen och deras KSO skulle förslagsvis ingå i presidiet (likt de övriga medlemskommunerna). Därutöver skulle ett utökat förbund förmodligen innebära ett behov av ytterligare en avdelningschef med ett specifikt ansvar för RIB-verksamheten. Det skulle medföra en ökning av ledningsgruppen och ytterligare en möjlighet för Herrljunga att kunna påverka ledning och styrning av det nya förbundet.

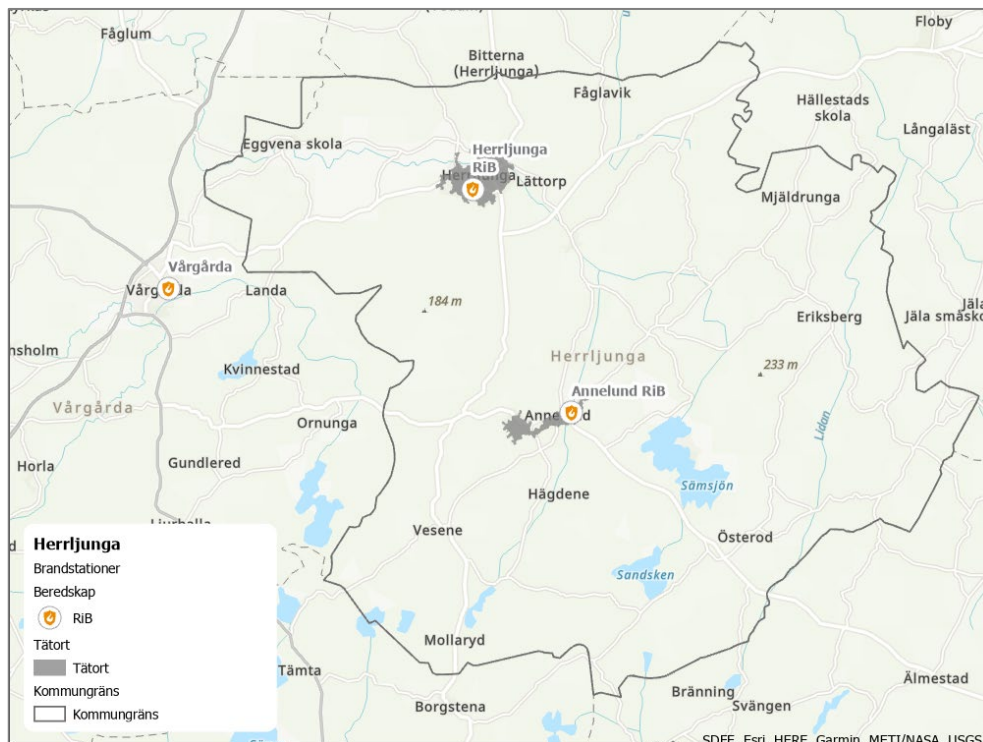
IL/CSR-funktionen, ansvaret som kommunens TiB samt anläggningsskötare på de kommunala automatlarmen är några av de funktioner de heltidsanställda i Herrljungas rdtj ska hantera samtidigt på daglig basis. Det pågår ett arbete med att förtydliga innehåll och mandat i de kommunala beredskapsfunktionerna. Man saknar idag en ordinarie IL/CSR.

Ansvaret är som synes stort och uppgifterna väldigt många för de heltidsanställda inom Herrljunga räddningstjänst. Här finns stor potential att renodla tjänster och skapa en tydligare och bättre struktur vid eventuell förbundsbyggning med stordriftsfördelar, ökad redundans i och med ökad uthållighet och minskad sårbarhet, samt utvecklingsmöjligheter för alla anställda.

3 Riskbild

Herrljunga kommun ligger centralt i Västra Götaland och gränsar till kommunerna Vårgårda, Essunga, Vara, Falköping, Ulricehamn och Borås.

Utöver centralorten Herrljunga finns tätorten Ljung-Annelund (tidigare två tätorter som vuxit ihop). I respektive tätort finns en brandstation bemannad med RiB-personal.

Herrljunga kommun har cirka 9 500 invånare och en landareal på drygt 500 km². Befolkningsprognosen visar på en ökning med drygt 1 % fram till 2030 och med drygt 6 % fram till 2050. (SCB, 2021)

Både Älvsborgsbanan och Västra Stambanan korsar Herrljunga tätort, som är en central nod i järnvägsnätet i regionen. Vägnätet i Herrljunga kommun utgörs av länsvägar och mindre allmänna vägar. De största vägarna i kommunen är Lv 181, 182 och 183. Avsaknaden av större väg medför att Herrljunga kommun inte har något större flöde av genomresande vägtrafikanter. Väster om kommungränsen passerar väg E20, som via Lv 181 är en viktig förbindelse mot Göteborg och Stockholm.

Försvarsmakten har verksamhet på Remmene skjutfält, vilket utgör en förhöjd risk framförallt vid torr väderlek. Företagandet domineras av industrier och jordbruk, exempelvis Strängbetong, Herrljunga Cider, IMI (metallindustri),

PipeLife (plastindustri), Gäsene Mejeri, träindustrier samt ett flertal större mjölkproduktioner. Det finns inga anläggningar med farlig verksamhet enligt 2 kap 4 § LSO inom Herrljunga kommun.

3.1 Kommentar - riskbild

Herrljunga kommun har en relativt låg riskbild även om det självklart finns faktorer att ta hänsyn till som ett antal större industrier, jordbruk, järnväg och militärt övningsområde inom dess gränser.

4 Räddningsuppdrag

Räddningstjänsten i Herrljunga kommun genomför drygt 200 räddningsuppdrag per år (medel 2016–2020), vilket innebär i snitt 22 räddningsuppdrag per 1 000 invånare. Det nationella medelvärdet ligger på 12,5 räddningsuppdrag per 1 000 invånare.

4.1 Kommentar – Räddningsuppdrag

Herrljunga kommun har betydligt fler räddningsuppdrag av typen olyckor och tillbud relaterat till folkmängd jämfört med likartade kommuner enligt SKR:s kommunindelning, jämfört med Sverige som helhet och jämfört med AVRF.

En stor andel, cirka 60%, av totala antalet räddningsuppdrag uppfyller inte kraven för räddningstjänst enligt Lag (2003:778) om skydd mot olyckor (LSO). Det handlar exempelvis om IVPA, hjälp till ambulans och polis samt automatiska brandlarm utan brandtillbud och falsklarm. Räddningstjänsten utför även beredskapsuppdrag enligt avtal med Herrljunga vatten och Herrljunga El. Det finns även andra tänkbara orsaker till den relativt höga frekvensen av räddningsuppdrag som handlar mer om hur händelserapporter fylls i och registreras samt t.ex. vilka kriterier man larmats ut på vid IVPA larm.

Slutsatsen är nog att statistiken är något missvisande och att Herrljunga generellt sett har ganska få larm och sällan allvarliga sådana.

5 Förebyggande verksamhet

I Herrljungas räddningstjänstorganisation så är det stf Räddningschefen som ansvarar för det förebyggande arbetet såsom tillsyn, tillstånd, remisser och information/rådgivning. Totalt åtgår ca 0,5 årsarbetskraft.

5.1 Tillsyn LSO och LBE

Tillsyn utövas enligt Lag (2003:778) om skydd mot olyckor (LSO) och Lag (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor (LBE). Inriktningen för tillsynsverksamheten anges årligen i en tillsynsplan. Under 2020 som präglades av pandemin utfördes ca 40 tillsyner att jämföra med 2019 då det utfördes ca 60 tillsyner. Det är främst tillsyn LSO som genomförs och bara ett fåtal tillsyn LBE.

I kommunen finns det inga anläggningar som omfattas av bestämmelserna enligt 2 kap 4 § LSO angående särskild fara för människor eller miljö.

5.2 Tillstånd LBE

Herrljunga Räddningstjänst utfärdar tillstånd för hantering av brandfarlig och explosiv vara på delegation av Kommunstyrelsen. Ett fåtal LBE-tillstånd utfärdas per år, ca 3-4 stycken.

5.3 Remisshantering

Räddningstjänsten tillhör bygg- och miljöförvaltningen vars ansvarsområde även omfattar att handlägga ansökningar om bygglov och bedriva fysisk detaljplanering. Räddningstjänstens remisshantering är av mindre omfattning.

5.4 Rengöring (sotning) och brandskyddskontroll

Rengöring (sotning) och brandskyddskontroll i Herrljunga kommun bedrivs på entreprenad och i kommunen finns ca 3 500 objekt som omfattas av brandskyddskontroll enligt 3 kap 4 § LSO och det genomförs ca 400-450 brandskyddskontroller per år.

Kommunen utfärdar även tillstånd till fastighetsägare som ansökt om att själva få utföra rengöring på sin egen fastighet, alternativt låter annan behörig sotare utföra rengöring på sin fastighet.

5.5 Information och extern utbildning

Räddningstjänsten tillhandahåller brandskyddsutbildning för kommunanställda och näringslivet i kommunen. Räddningstjänsten utbildar även elever i förskoleklass, årskurs 5 och årskurs 8.

5.6 Automatlarm

Herrljunga räddningstjänst har avtal med 21 externa anläggningsägare för hantering av automatlarm och intäkten består av årsavgifter och obefogade larm. Intäkten för årsavgifter är ca 55 tkr och intäkten för obefogade larm var år 2020 ca 175 tkr fördelat på 20 händelser.

Räddningstjänsten är också anläggningsskötare för automatlarm på kommunala anläggningar, vilket innebär att räddningstjänsten tillhandahåller teknisk beredskap, serviceavtal med extern leverantör, uppdatering av utrustningen och kvartalsprov på plats på 24 kommunala objekt. Intäkten för denna tjänst är ca 200 tkr.

5.7 Kommentar – Förebyggande verksamhet

Även om resurserna är små så klarar man precis av den löpande verksamheten.

Brandskyddskontrollerna utförs via entreprenör. I AVRf använder man sig av en kombination av en egen brandskyddskontrollant och en extern entreprenör.

Herrljunga räddningstjänst har ett mer långtgående ansvar för automatlarm jämfört med AVRf då de t.ex. också är anläggningsskötare på de kommunala anläggningarna icke kontorstid. Hur detta skulle fungera vid förbundsbildning behöver utredas vidare.

Förbundsbildning skulle innebära stora samordningsvinster vad gäller genomförandet av utbildningar, remisshantering, tillsyner m.m. då det i stora delar är väldigt likt hur man jobbar i AVRf.

Man har i AVRf också en avdelning med tillgång till brandingenjör och brandinspektörer som kan jobba med dessa frågor samt heltidsanställda brandmän som bl.a. jobbar med utbildning, skolor m.m.

6 Operativ verksamhet

Inom Herrljunga kommun finns två brandstationer, en i Herrljunga och en i Annelund. Brandstationen i Herrljunga är huvudbrandstation och där finns också kontorsutrymmena för räddningstjänstens dagtidspersonal.

6.1 Systemledning

Herrljunga kommun har under 2021 ingått ett avtal med RSG avseende larmning och övergripande ledning. Larmning genom anslutning till RSG:s ledningscentral och övergripande ledning genom anslutning till gemensamt ledningssystem, Västra Räddningsregionen (VRR), med RSG som driftsansvarig.

6.2 Operativ beredskap

Den totala beredskapen i Herrljunga kommun består vid full bemanning av 9 personer; 1 IL/CSR, 2 styrkeledare RiB och 6 brandmän RiB.

Den operativa beredskapen är fördelad enligt:

	Ledning	RiB Stl/bm
Övergripande	IL/CSR 90s	
Herrljunga		1 + 4 5 min
Annelund		1 + 2 5 min

Personalen är indelad i fyra beredskapsgrupper på respektive brandstation med beredskap var fjärde vecka. Alarmering av personal sker via personsökarsystem.

6.3 Utbildning och övning

Den operativa RiB-personalen övas 50 timmar per år och all övning registreras per person i personkortet i Daedalos.

Övning sker på eget övningsfält samt en gång per år och lag på Hasslums övningsfält i Skövde.

6.4 Fordonspark Herrljunga

Herrljunga	Annelund
BAS 1 -09	BAS 4 -17
Hävare 27m -04 (renoverad 2019)	Ford Ranger -11 IVPA, transport
Lastväxlare -03	Lastväxlarflak med - Tank -03, vatten
Lastväxlare -04	5 Bandvagnar -80
Lastväxlarflak med: - Tank -18, vatten, skum - Tank -03, vatten, skum - Tank -03, vatten Maskinflak -03 Grusflak -03	Båt Buster mix/Mercury – 95/19 Vattenlivräddning
Dubbelhytt, kran och flak -00	
Ford Transit -11 IVPA, transport	
Ford Ranger -14 Ledningsfordon (IL)	
Personbil Skoda Octavia -08 Personbil Skoda Octavia -19	

Fordonen är av samma typ som finns i övriga Sverige, det vill säga räddningsenhet, höjdenhet, lastväxlare med vattentank, pickup och ledningsfordon.

De tunga räddningsfordonen i Herrljunga är från 2000 till 2009 och har rullat från 1085 mil till 4870 mil vilket är väldigt få mil på väg men drifttimmarna är troligtvis högre. Trots att de är äldre fordon så är de i bra skick. I Annelund finns en relativt ny BAS 4 som är både räddningsenhet och tankbil ca 5000 liter vatten. Det finns inget beslutsstöd i räddningsenheterna utan bara i ledningsfordonet.

Räddningsenheterna är likvärdigt utrustade som AVRF med olika släckverktyg som förhöjt lågtryck, skärsläckare och lågtryckssystem. Full uppsättning med hydraulverktyg av samma fabrikat som AVRF använder vid trafikolycka.

Service och underhåll av chassi på de tunga fordonen utförs av lokala verkstäder och för service och underhåll av påbyggnaderna så anlitas Floby Rescue och Bronto.

Fem bandvagnar finns på stationen i Annelund och de är i lite olika utföranden, både räddningstjänst utrustade och i militärt utförande. En bandvagn är utrustad för bland annat djurlivräddning med en kran på flaket. All service och reparation av bandvagnarna görs av egen personal på stationen.

De mindre fordonen repareras och servas på en lokal bilverkstad. Mindre reparationer och däckbyten utförs av egen personal på brandstationerna. En ny tankbil av lastväxlartyp är på gång till Herrljunga.

6.5 Andningsskydd och radio för rökdykning

Räddningstjänsten i Herrljunga har dubbelflaskor Interspiro vid användning av andningsskydd. Bärställ, regulator, mask och ventil är också Interspiros produkter, incurve och inspire. Det finns 24 kompletta utrustningar och ca 20 lösa flaskpaket. Man har ej snabbkoppling på flaskorna.

De använder Motorola DP3441 och spirocom (talgarnityr) vid rökdykning och har ca 25 stycken.

6.6 Kommentar – Operativ verksamhet

AVRF har ca 55-70 timmars övningstid för RiB beroende på station så 50 timmar kan vara lite i underkant med tanke på förväntad förmåga och fordonspark. Detta är något som behöver utredas vidare.

Herrljunga och Annelund håller en bra standard på utrustning för verksamheten, men har en något ålderdomlig fordonspark. Det skiljer det sig en del mot AVRF som om man jämför investeringsplaner byter ut sina fordon ungefär 25% tidigare och budgeterar för ungefär 25% högre kostnad per fordon. Samma förhållande gäller de flesta investeringarna som larmställ, inventarier m.m.

Utrustningen för rökdykningen är av samma fabrikat som AVRF dock finns vissa mindre skillnader främst vad gäller maskerna.

Förmåga terrängstransport bör ses över då det finns många bandvagnar (dessutom AVRF har två stycken) men inga sexhjulingar.

Man har vissa tilläggstjänster till verksamhetsstödet daedalos, likt respons, oculus m.m som AVRF inte har.

I nuläget klarar Herrljunga inte att upprätthålla sin operativa beredskap på en regelbunden basis i Annelund vilket medför särskilda larmplaner likt fri inryckning på alla larm till en stor kostnad.

IL/CSR funktionen skulle förslagsvis kunna gå upp i AVRF:s motsvarande vilket borde gynna kvaliteten på ledningsfunktionen med en något ökad larmfrekvens samt skapa samordningsvinster och lösa de bemanningsproblem som finns på den funktionen i dagsläget.

7 Operativ förmåga

7.1 Insatsförmåga enligt handlingsprogram

Med egna resurser ska räddningstjänsten Herrljunga kunna hantera nedanstående typer av händelser enligt handlingsprogrammet:

- Trafikolycka med skadade och fastklämda.
- Brand i bostad med behov av livräddning och släckning.
- Brand i skola, vårdinrättning, hotell, publik lokal, industri eller lantgård med behov av begränsad livräddning och släckning.
- Brand utomhus.
- Järnvägsolycka (inklusive arbetsjordning) eller flygolycka med begränsat antal skadade och fastklämda, med samtidigt vårdbehov.
- Ytlivräddning i vatten
- Undsättning i svårtillgänglig terräng.
- Livräddande och begränsande insatser i samband med brand i eller utsläpp av kemikalier (farliga ämnen). Uppgiften avser begränsade volymer, begränsad utbredning och begränsat antal skadade. Inte sanering av utsläpp.
- Sjukvårdsuppgifter IVPA efter avtal med sjukvården.
- Djurlivräddning

8 Fastigheter och anläggningar

8.1 Brandstationer

Herrljunga kommun har två RiB-brandstationer i Herrljunga respektive Annelund och det är kommunen genom Tekniska förvaltningen som äger och förvaltar fastigheterna. Hyreskostnaden inför år 2022 för Räddningstjänstens fastigheter inklusive kostnaden för el.

År 2022	Yta (m ²)	Årshyra (kr)	Hyra/m ² (kr/m ²)	Kommentar
Herrljunga brandstation	1023	737 400	720	
Annelund brandstation	1368	994 100	730	
Annelund Räddningsförråd	120	33 400	280	Utrustning för Ruhb och civilförsvaret samt till viss del äldre och "bra ha" utrustning

På brandstationen i Herrljunga finns tillgång till övernattningsrum och omklädningsrum med duschmöjligheter för både män och kvinnor. Där finns även tillgång till luftfyllning och slangtvätt.

Ambulansen hyr två övernattningsrum, tillgång till kök och gemensamma ytor, en plats i vagnhallen samt tillgång till tvätthall för 50 tkr/kvartal.

Brandstationen i Annelund är en ombyggd simhall så där finns mycket bra omklädningsmöjligheter för både män och kvinnor. Här finns även tvättmaskiner och torkutrustning för klädtvätt.

Det finns fina tvätthallar på båda brandstationerna som även utnyttjas för tvätt av kommunens övriga fordon mot en ersättning till Räddningstjänsten.

Generellt bra standard på båda brandstationerna med gott om plats och god ordning.

8.2 Övningsanläggningar

Räddningstjänsten har tillgång till en övningsplats i närheten av Herrljunga brandstation där det finns möjlighet att öva rökdykning, skärsläckare och klippning fordon.

8.3 Kommentar – Fastigheter och anläggningar

Brandstationerna i Herrljunga och Annelund håller en bra standard med gott om plats och en god ordning. Det finns bra dusch- och omklädningsmöjligheter för både kvinnor och män.

Ambulansens placering på brandstationen i Herrljunga ses som positiv, dels som intäkt men också för möjligheten till samverkan och övning. Brandstationen i Annelund med tillhörande förråd är väldigt stor och kommer med en dyr hyra med tanke på bemanningen och dess användning. Det är något som skulle behöva utredas vidare.

Räddningstjänsten får nyttja övningsplatsen men det finns inga avtal för hyra eller arrende. Övningsplatsen är inhägnad och uppfyller behovet enligt verksamheten. AVRF kommer inom kort ha utmärkta övningsmöjligheter med bl.a. ett stort nybyggt övningshus i Alingsås vilket är smidigt att nå från Herrljunga kommun och hade utvecklat och förenklat övningsmöjligheterna för de operativa personalen.

9 Avtal mellan Herrljunga räddningstjänst och annan part

Nedan följer ett urval av avtal som på olika sätt har en påverkan på Herrljunga Räddningstjänst och dess uppdrag.

Alingsås och Vårgårda Räddningstjänst förbund

Avtal gällande hjälp med olycksutredning

Avtal gällande hjälp vid räddningstjänst - Första insats

Automatlarmsanläggningar

Avtal med anläggningsägare till automatiska brandlarm.

Entropi SAB

Avtal gällande miljösanering

Försäkringsbranschens Restvärdesräddning

Kommunen svarar för restvärdesräddning i samband med räddningsinsatser inom kommunen.

Herrljunga EL

Avtal att bistå med aggregat vid behov. Intäkt 40 tkr/år.

Herrljungasotaren AB

Avtal angående rengöring (sotning) och brandskyddskontroll med Herrljungasotaren AB som förvärvats av SoVent genom dotterbolaget Sotargruppen V. Skaraborg. Ursprungligt avtal gällde från 2017-01-01 till 2019-12-31 men förlängs med 3 år i taget om ingen av parterna säger upp avtalet 12 månader före avtalstidens utgång.

Herrljunga vatten

Avtal vattenberedskap. Intäkt 200 tkr/år

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap

Avtal Nationell styrka översvämning

RSG samverkansavtal Västra Räddningsregionen

Avtal om larmning och övergripande ledning med RSG som tillhandahåller larm- och ledningstjänster. Larmning genom anslutning till RSG:s ledningscentral och övergripande ledning genom anslutning till gemensamt ledningssystem med RSG som driftsansvarig.

Samhällsskydd Mellersta Skaraborg-Falköping

Avtal gällande hjälp vid räddningstjänst-Första insats

Södra Älvsborgs räddningstjänstförbund-Borås

Avtal gällande hjälp vid räddningstjänst-Första insats

Trafikverket

Samarbetsavtal gällande överenskommelse, hantering av statens spåranläggningar och järnvägsfordon efter järnvägsolycka.

Arbetsjordning av kontaktledning vid kontaktledningshaverier.

Hjälp vid evakuering av resande tåg och utbildning av arbetsledare för insatser.

Sanering av vägbana och undanröjande av hinder efter räddningsinsats.

Västra Götalandsregionen - Södra Älvsborgs sjukhus

Avtal gällande IVPA och terrängtransport av skadade

10 IT-system

IT-system som används i verksamheten	
Daedalos	Daedalos och Daedalos Respons (Occulus) app används, fungerar bra som stöd till verksamheten samt personalplaneringen. Daedalos Respons är sammankopplad med Personec. Daedalos har använts som diariesystem för bland annat avtal men avtalen håller på att läggas över till kommunens diariesystem.
Microsoft 365	Det som är infört är Office, Outlook-eposttjänst, Onedrive-personlig lagringsyta i molnet samt Teams-digital samarbetsyta i molnet för delning av dokument, filer, chatt och videomöten. Känsliga personuppgifter eller annan skyddsvärd information får inte lagras i molntjänsterna.
Kia	<u>Kommunernas informationssystem om arbetsmiljö.</u> Webbaserat informationssystem för inrapportering av olycksfall och tillbud
Raindance	Fakturahantering
EDP Diarium	Ärendehanteringssystem
Winlas	Personalsystem för hantering av anställningar
Visma recruit	Rekryteringsverktyg

10.1 Kommentar - IT

Herrljunga Räddningstjänst ingår i kommunens IT-nätverk som upplevs fungera bra på både Herrljunga och Annelunds brandstationer. Båda stationerna har också bra IT-utrustning för digitala möten i konferensrummen.

Det finns god kunskap inom organisationen gällande funktionaliteter i verksamhetssystemet Daedalos.

Vissa frågetecken finns kring ägandeskap av utrustning m.m. vilket bör utredas vidare.

11 Personal

Herrljunga räddningstjänst har problem med bemanning på grund av rekryteringssvårigheter, rekryteringsunderlag, uppsägningar och långtidssjukskrivna och jobbar aktivt med att se över nya rekryteringsmöjligheter. Främst är det stationen i Annelund som i nuläget är flera personer kort och har en brist på c-körkort och räddningsledare. Vakanspass ersätts idag med 100% beredskapsersättning vilket får en påverkan på det ekonomiska utfallet. Grundersättningen till RiB-anställda följer det centrala avtalet. Ett lokalt avtal har funnits men har nyligen blivit uppsagt för omförhandling. Det lokala avtalet har bl.a. inneburit att vid fri inryckning (ledig personal) får man en extra första timma, blir ganska många just nu i Annelund där man nu alltid har fri inryckning på samtliga larm, pga personalbrist. Vakansersättningen vid arbetsgivarpass är 100%.

De fysiska testerna som används vid rekrytering är arbetsrelaterade exempelvis höjd, användning andningsskydd, klaustrofobi och tekniskt handlag. Syftet med testerna är att säkerställa att det finns förutsättningar för fortsatt utbildning till brandman RiB. Inom provanställningstiden ska även ett åldersrelaterat rullbandstest (5,6-4,5 km/h) klaras av.

Beklädnaden är uniform och nya larmkläder till samtlig operativ personal införskaffades våren 2021.

11.1 Kommentar – Personal

Mycket rörande personal, bemanning och beredskap har berörts tidigare i utredningen. Det som kan nämnas här utöver det, rör främst de svårigheter Herrljunga har att få tag i personal till sin RIB organisation. Det gäller båda stationerna men främst Annelund som har problem med att få verksamheten att gå ihop och ingen omedelbar ljusning skymtar i horisonten. Detta i sig är inget unikt inom rdtj Sverige men trots det något som utredningen bedömer måste belysas då det är en i längden ohållbar situation.

12 Ekonomi

12.1 Kommunens kostnad för räddningstjänst

Kostnaden för räddningstjänst i en kommun beror på geografisk storlek och förutsättningar, befolkningens storlek och fördelning samt lokal riskbild. Jämförelser av kostnaden mellan kommuner görs enklast utifrån nettokostnad, vilket inkluderar verksamhetens intäkter, per invånare.

Jämförelse görs nedan mellan AVRFs medlemskommuner och Herrljunga kommun för perioden 2019-2021. Observera att jämförelsen görs utifrån utfall de aktuella åren.

	2019	2020	2021
Alingsås	1024	1060	1076
Vårgårda	1044	1069	1074
Herrljunga	1365	1425	1537

För ett rättvisande jämförelse mellan räddningstjänsterna inkluderas även kända framtida förändringar samt en justering gällande OH (overhead) kostnader.

Under 2023 invigs Alingsås nya brandstation, den ökade hyreskostnaden ökar Alingsås och Vårgårdas kostnad per invånare med 149 kr/invånare. Under 2022 höjs Herrljungas hyreskostnader 626 tkr vilket motsvarar 66 kr/invånare.

I Koladas kostnader för Herrljunga ovan inkluderar Räkenkapssammandragets fördelning av OH kostnader på 2 030 tkr år 2021, vilket motsvarar 213 kr/invånare och bedöms vara en orimligt hög andel.

	2021	Kända hyresökningar	OH	2021 inkl kända hyreshöjningar samt anpassad OH
Alingsås	1076	149	0	1225
Vårgårda	1074	149	0	1223
Herrljunga	1537	66	-100	1503

12.2. AVRf's nuvarande medlemsavgift

AVRF's medlemsavgift fördelas i nuläget mellan medlemskommunerna utifrån befolkning.

Användandet av samma fördelning skulle utifrån 2021 års befolkningsmängd och kostnader enligt föregående tabell ge en kostnadsfördelning enligt nedan.

	Befolkning 2021-12-31	Simulerad fördelning	Kostnad utifrån Kolada 2021 mkr	Simulerad kostnad/invånare	Avvikelse mot föregående tabell
Alingsås	41 853	65,9%	53,0	1 266	+ 41
Vårgårda	12 180	19,1%	15,4	1 266	+ 43
Herrljunga	9 501	15,0%	12,0	1 266	- 237

Till följd av skillnaderna i storlek och befolkningsmängd blir fördelning enligt befolkning inte korrekt. Fördelningen av framtida medlemsavgift bör utredas vidare för att skapa en fördelning som är rättvis och håller över tid.

12.3 Verksamhetskostnad

Räddningstjänsts verksamheten utgör en del i kommunal nämnd vilket innebär att kostnader gällande HR, IT samt administration bokföringsmässigt inte belastar verksamheten.

I siffror från Kolada inkluderas dessa poster via Räkenskapssammandragets fördelning av Overheadkostnader.

	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021	Budget 2022
Verksamhetens intäkter	2196	1 456	2 161	2 319
<i>Varav besparingsuppdrag</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>*789</i>
Personalkostnader	-8 853	-9 537	** -10 291	-9 530
Lokalkostnader	-873	-1 054	-1 280	-1 906
Avskrivningar	-910	-936	-1 071	-1 094
Övriga kostnader	-2 323	-2 112	-2 092	-1 970
Verksamhetens kostnader	-12 959	-13 638	-14 733	-14 500
Nettokostnad	-10 763	-12 183	-12 573	-12 181
Nettokostnad utifrån Kolada	-12 922	-13 460	-14 603	n/a

* Besparingsuppdrag kopplat till underbudgetering

** Innefattar ej 300tkr utbildningskostnad som belastat Herrljunga

12.4 Investeringsplan

AVRF:s och Herrljungas investeringsplaner finns med i sin helhet som bilagor i slutet på denna utredning.

12.4.1 Fordon

Det skiljer sig en del där Herrljunga har en längre beräknad livslängd på sina fordon, alltså lägre omsättningstakt på sina fordon. Vad gäller den budgeterade kostnaden för fordonen är den något orealistisk och inte uppdaterad till en mer rimlig prisnivå likt AVRF.

12.4.2 Räddningsmateriel

AVRF har 850tkr i årlig investeringsbudget medan Herrljunga har 250tkr vilket kan vara rimligt

12.4.3 Larmställ och inventarier

Vissa skillnader i beräknad livslängd m.m. men jämförbart.

12.4.4 Övriga investeringar

Ganska jämförbart. Herrljunga har en investering i utalarmering på 500tkr vart 10år som AVRF saknar.

12.5 Anläggningstillgångar

Anläggningstillgångarna inom Herrljunga Räddningstjänst är upptagna till anskaffningsvärdet minskat med planenliga avskrivningar. Investeringar som aktiveras som anläggningstillgång ska ha ett anskaffningsvärde över 1 prisbasbelopp samt en ekonomisk livslängd överstigande tre år.

Anläggningstillgångarna uppgår till ca 6 800 tkr.

Det totala restvärdet för fordon är ca 5 100 tkr. Avskrivningstiden är normalt 10 år för mindre fordon och 15 år för tyngre fordon.

12.6 Kommentar – Ekonomi

Vid skapandet av ett räddningstjänstförbund innefattande Alingsås, Vårgårda och Herrljunga behöver en ny fördelning av kostnaden mellan medlemskommunerna tas fram.

AVRF ser att vi har goda möjligheter att lösa detta på ett sätt som är rättvist och hållbart över tid.

Vidare utredning gällande nytt förbund kan fokusera på stordriftsfördelar, lokalkostnader, kända investeringar samt anläggningstillgångars bokförda respektive verkliga värde.

Vissa stora investeringar infaller samma år och skulle belasta likviditeten på ett icke önskvärt sätt. En likviditetsplan med justeringar i investeringsplaner skulle behöva tas fram vid bildandet av ett nytt förbund.

13 Fördjupad utredning

Målet med denna förstudie har varit att utreda om det finns förutsättningar för räddningstjänsten i Herrljunga att skapa ett nytt gemensamt förbund med AVRF. Utredningen bedömer att det finns goda förutsättningar för detta.

Det finns självklart en hel del frågor som behöver utredas vidare om den politiska viljan finns.

Några av dessa frågor är t.ex.:

- Ekonomi
  - Investeringsplan-eventuellt hitta en gemensam ambitionsnivå vad gäller omsättning av främst fordon och utrustning och skapa en gemensam likviditetsplan
  - Stordriftsfördelar
  - Lokalhhyror
- Automatlarm och dess hantering som anläggningsskötare
- Ägarförhållanden Herrljunga räddningstjänst/Herrljunga kommun vad gäller utrustning, teknik m.m.
- Eventuell omstrukturering för att vara anpassad till den nya gemensamma räddningstjänstorganisationen.
- Bemanning av ledningsfunktioner (IL, CSR, TIB)
- Bemanningsproblematiken i framförallt Annelund
- Framtida larm- och ledningscentral
- Övningstimmar RiB

Förslag på vidare process:

- Eventuell ansökan till AVRF hösten -22
- Fördjupad utredning under hösten -22 och våren -23
- Ev. beslut om att gå vidare med skapandet av ett nytt gemensamt räddningstjänstförbund innan sommaren -23
- Förberedelser för sammanslagningen under hösten -23
- Sjösättning av nytt gemensamt räddningstjänstförbund årsskiftet 2023-2024

14 Bilagor

Bilaga 1 Investeringsplan AVRf

Investeringar 2021-2041	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036	2037	2038	2039	2040	2041
Släckbil	1	15						6000				6000									
Släckbil	2	15										6000									
Släckbil	3	15	5800															6000			
Släckbil	4	15		6200													6000				
Släckbil	5	15											6000								
Hjältfordon	1	20													7000						
Hjältfordon	2	20		7100																	
Tankbil	1	20	3000								3000										
Tankbil	2	20																			
Tankbil	3	20	3000																		
Kem o miljöö	4080	20												3000							
Transportfordon	4070	10			500										500						
Dragfordon	4050	10							600											500	
Dragfordon	4150	10						600						700							
Dragfordon	4250	10		600									700								
Dragfordon	4450	10			600																
Persontransportfordon	4075	10	500								600										
Båt Alingsås		10																	800		
Båt Sollebrunn		15																	350		
Båt Vågård		15																			
Isbåt Alingsås		15								150										150	
Teräng MC Alingsås		10		200										200							
Teräng MC Vågård		10		200										200							
Motorspruta Alingsås		20				300															
Motorspruta Sollebrunn		20					300														
Motorspruta Vågård		20																			
Datorer	3	110	80	80	80	80	80	80	80	80	80	80	80	80	80	80	80	80	80	80	80
Räddningsmaterial		10	850	850	850	850	850	850	850	850	850	850	850	850	850	850	850	850	850	850	850
Inventarier		10	50	50	50	50	50	50	50	50	50	50	50	50	50	50	50	50	50	50	50
Lamställ	7	85	90	90	90	90	90	90	90	90	90	90	90	90	90	90	90	90	90	90	90
Brandbort		10	80		80			80						80							
Rullband Alingsås		10	80																		
Rullband Sollebrunn		10		80								80									
Rullband Vågård		10		80									80								
Inventarier ledningscentral																					
Inventarier ry brandstation																					
Kän men ej inkluderat																					
Summa:			7765	6590	6500	7610	8350	7750	2220	1820	4830	7150	7850	5450	1070	8570	7070	7070	2220	1720	1070

Bilaga 2 Investeringsplan Herrljunga

BILAGA 1																								
Investeringar 2020-2040			År	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036	2037	2038	2039	2040	2041
Släckbil	Släckbil	7010	15				4800															4800		
	Släckbil	7210	15													4800								
	Höjdfordon	7030	25							6000														
	Lastväxlare	7040	25	2000																				
	Lastväxlare	7140	25													2000								
	Vatten/skumtank	1	20																			1000		
	Vattentank	2	25	700																				
	Vattentank	3	25																					
	Vattentank	4	25																		700			
	Transportbil (pickup)	1	15			750																750		
	Transportbil (pickup)	2	15											750										
	Motorspruta		20										300											
	Räddningsmaterial		10	250	250	250	250	250	250	250	250	250	250	250	250	250	250	250	250	250	250	250	250	250
	Utlarmering		10						500										500					
	Inventoryer		5		150						150					150					150			
Larmstall		10										500											500	
Rullband Herrljunga		15														80								
Rullband Annelund		15								80														
Summa:			2950	400	1000	5050	250	750	480	6200	950	1050	1000	400	7050	330	250	750	1100	250	6800	750	250	

RÄDDNINGSTJÄNSTEN
STORGÖTEBORG

Utredning av förutsättningarna för ett eventuellt medlemskap för Herrljunga kommun i Räddningstjänstförbundet Storgöteborg

HERRLJUNGA KOMMUN

2021-12-10

Carina Björkman

Utvecklingschef

Dnr: A0535/20

Innehåll

<u>1</u>	<u>INLEDNING</u>	<u>3</u>
<u>2</u>	<u>ORGANISATION</u>	<u>4</u>
2.1	POLITISK ORGANISATION	4
2.2	FÖRVALTNINGSORGANISATION	4
2.3	RÄDDNINGSTJÄNSTENS ORGANISATION	5
2.4	KOMMUNCENTRALT STÖD FÖR RÄDDNINGSTJÄNSTVERKSAMHETEN	6
2.5	KOMMENTAR - ORGANISATION	7
<u>3</u>	<u>RISKBILD</u>	<u>8</u>
<u>4</u>	<u>RÄDDNINGSUPPDRAG</u>	<u>9</u>
4.1	KOMMENTAR – RÄDDNINGSUPPDRAG	11
<u>5</u>	<u>HANDLINGSPROGRAM</u>	<u>11</u>
<u>6</u>	<u>FÖREBYGGANDE VERKSAMHET</u>	<u>12</u>
6.1	TILLSYN LSO OCH LBE	12
6.2	TILLSTÅND LBE	12
6.3	REMISSHANTERING	12
6.4	RENGÖRING (SOTNING) OCH BRANDSKYDDSKONTROLL	12
6.5	INFORMATION OCH EXTERN UTBILDNING	13
6.6	AUTOMATLARM	13
6.7	KOMMENTAR – FÖREBYGGANDE VERKSAMHET	13
<u>7</u>	<u>OPERATIV VERKSAMHET</u>	<u>14</u>
7.1	SYSTEMLEDNING	14
7.2	OPERATIV BEREDSKAP	14
7.3	UTBILDNING OCH ÖVNING	14
7.4	FORDON	15
7.5	ANDNINGSSKYDD OCH RADIO FÖR RÖKDYKNING	16
7.6	KOMMENTAR – OPERATIV VERKSAMHET	16
<u>8</u>	<u>OPERATIV FÖRMÅGA</u>	<u>17</u>

8.1	INSATSFÖRMÅGA ENLIGT HANDLINGSPROGRAM	17
8.2	KÖRTIDER, TÄCKNINGSGRAD OCH OPERATIV FÖRMÅGA	17
<u>9</u>	<u>FASTIGHETER OCH ANLÄGGNINGAR</u>	<u>22</u>
9.1	BRANDSTATIONER	22
9.2	ÖVNINGSANLÄGGNINGAR	23
9.3	KOMMENTAR – FASTIGHETER OCH ANLÄGGNINGAR	23
<u>10</u>	<u>AVTAL MELLAN HERRLJUNGA RÄDDNINGSTJÄNST OCH ANNAN PART</u>	<u>24</u>
<u>11</u>	<u>IT-SYSTEM</u>	<u>26</u>
11.1	KOMMENTAR - IT	26
<u>12</u>	<u>PERSONAL</u>	<u>27</u>
12.1	SEMESTERLÖNESKULD	27
12.2	PENSIONSSKULD	27
12.3	KOMMENTAR – PERSONAL	28
<u>13</u>	<u>EKONOMI</u>	<u>29</u>
13.1	KOMMUNENS KOSTNAD FÖR RÄDDNINGSTJÄNST	29
13.2	RSG:S NUVARANDE BERÄKNINGSMODELL FÖR MEDLEMSAVGIFT	29
13.3	DRIFTBUDGET	31
13.4	INVESTERINGAR	32
13.5	ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR	32
13.6	KOMMENTAR – EKONOMI	32
<u>14</u>	<u>REKOMMENDATION</u>	<u>33</u>

1 Inledning

Alla kommuner ska enligt Lag (2003:778) om skydd mot olyckor (LSO) ansvara för räddningstjänst inom kommunen. Räddningstjänst kan bedrivas i egen regi, gemensam nämnd eller kommunalförbund. Med räddningstjänst avses de räddningsinsatser som kommunerna eller staten ska ansvara för vid olyckor och överhängande fara för olyckor för att hindra och begränsa skador på människor, egendom och miljön.

Räddningstjänstförbundet Storgöteborg (RSG) är ett kommunalförbund med sex medlemskommuner, Göteborg, Mölndal, Kungsbacka, Härryda, Partille och Lerum av vilka ett flertal tillkommit efter hand sedan starten av kommunalförbundet 1993.

Herrljunga kommun har inkommit med en intresseanmälan avseende medlemskap i RSG. Herrljunga kommun bedriver idag räddningstjänst i egen regi medan grannkommunerna ingår i någon form av räddningstjänst samarbete. Herrljunga kommun gränsar dels mot två räddningstjänster där var och en är organiserad under en gemensam nämnd för flera kommuner, Räddningstjänsten Västra Skaraborg och Samhällsskydd Mellersta Skaraborg samt dels mot två kommunalförbund, Alingsås-Vårgårda räddningstjänstförbund och Södra Älvsborgs räddningstjänstförbund.

Förbundsdirektör Lars Kleven sparr har av RSG:s förbundsstyrelse fått i uppdrag att utreda förutsättningarna för ett eventuellt medlemskap i RSG för Herrljunga kommun och har utsett Utvecklingschef Carina Björkman som ansvarig för utredningsuppdraget. Utredningsuppdraget ska bedöma förutsättningarna för ett medlemskap i RSG för Herrljunga kommun. Utredningen påbörjades i april 2021 och rapporten färdigställdes i december samma år.

Innehållet i utredningen grundas på uppgifter från intervjuer och dokumentation från Herrljunga kommun och RSG om inte annan källa anges. Vid behov av att komplettera uppgifterna i utredningen med fristående kommentarer utifrån iakttagelser och reflektioner samt i vissa lägen även en jämförelse utifrån ett RSG-perspektiv har detta gjorts i slutet av berörda kapitel.

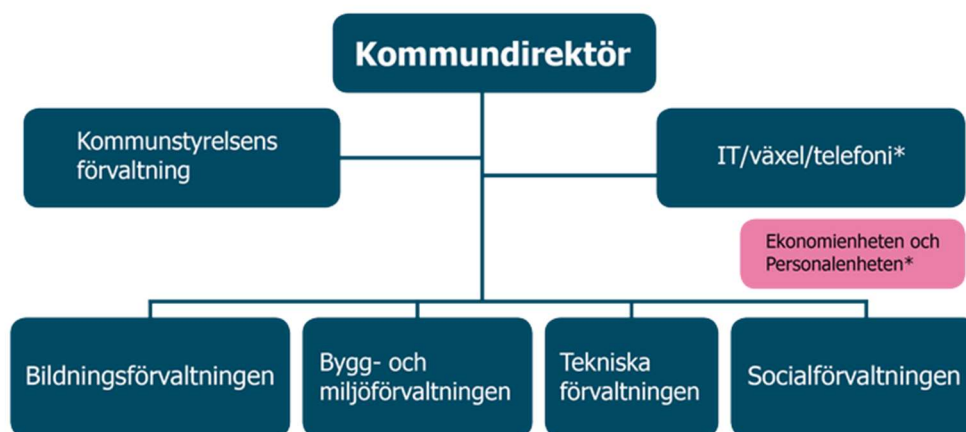
2 Organisation

2.1 Politisk organisation

Herrljunga kommuns högsta beslutande organ är kommunfullmäktige med 31 ledamöter. Fullmäktige utser kommunstyrelsen och fem facknämnder vilka alla utom en har underställda förvaltningar. Nämnderna, inklusive kommunstyrelsen, sammanträder cirka tio gånger per år.

2.2 Förvaltningsorganisation

De kommunala förvaltningarna styrs av förvaltningschefer som i sin tur ansvarar för olika verksamheter, avdelningar och enheter. I Herrljunga kommun består de fyra fackförvaltningarna av bildning, tekniska, bygg och miljö samt socialförvaltning och räddningstjänstverksamheten ingår i bygg- och miljöförvaltningen. Sedan 2015 finns gemensamma servicenämnder för Herrljunga och Vårgårda kommuner. Servicenämndernas syfte är att ansvara för styrning, stöd och service inom funktionerna IT/Växel/Telefoni med Herrljunga kommun som huvudman och Ekonomi/Personal med Vårgårda kommun som huvudman.

* IT/växel/telefoni delas med Vårgårda kommun med Herrljunga kommun som ägare.
* Ekonomienheten och Personalenheten delas med Vårgårda kommun med Vårgårda kommun som ägare.

Figur 1. Förvaltningsorganisation Herrljunga kommun¹

Tidigare i år så fattade Kommunfullmäktige beslut om en ny politisk organisation i Herrljunga kommun från och med nästa år, 2022, vilket innebär att räddningstjänsten då kommer att tillhöra den nybildade Samhällsbyggnadsnämnden.

¹Herrljunga kommun: <https://herrljunga.se/kommun-och-politik/kommunens-organisation/forvaltningsorganisation.html> (Hämtad oktober 2021)

2.3 Räddningstjänstens organisation

Räddningstjänsten i Herrljunga har idag 5 heltidstjänster med följande ansvarsområden och funktioner:

- Räddningschef med ansvar för Räddningstjänstens verksamhet i Herrljunga kommun
- Stf. Räddningschef med ansvar för förebyggande samt tillika operativ ledningsfunktion
- Brandmästare med ansvar för utbildningsfrågor samt tillika operativ ledningsfunktion
- Brandmästare med ansvar för fastighetsfrågor samt tillika operativ ledningsfunktion
- Brandman med ansvar för fordon samt tillika RiB-anställd²

Samtliga heltidstjänster förutom Räddningschef kombineras idag med en beredskapstjänst. Fördelningen är ca 75% dagtids tjänst och 25% operativ tjänst antingen som Insatsledare (IL) och Chefs- och stabsresurs (CSR)³ eller som RiB.

Förutom dessa fem heltidstjänster består bemanningen av RiB-anställda. Antalet RiB-anställda bör vara minst 32 fördelat på 8 styrkeledare och 24 brandmän för att klara beredskapen.

Antal anställda inom Räddningstjänsten Herrljunga	2020
Räddningschef	1
Stf Räddningschef	1
Brandmästare	2
Brandman dagtid	1
Styrkeledare RiB	8
Brandman RiB	26
TOTALT:	39

Tabell 1. Antalet anställda per funktion 2020-12-31

² RiB – Räddningstjänstpersonal i beredskap. Personal inom räddningstjänsten som är anställda enbart för beredskapstjänstgöring. Det betyder att arbetstagaren vid sidan av anställning vid räddningstjänsten har en huvudanställning hos en annan arbetsgivare. (www.skr.se, 2021)

³ IL - insatsledare och CSR - chefs- och stabsresurs är roller i det operativa ledningssystemet, Västra Räddningsregionen, VRR.

2.4 Kommuncentralt stöd för räddningstjänstverksamheten

HR

Personalavdelningen är en del av servicenämnden Ekonomi/Personal med Vårgårda kommun som huvudägare. Historiskt har Räddningstjänsten haft ett mycket begränsat utbyte med Personalavdelningen men det samarbetet håller på att förbättras och det finns en utsedd kontaktperson för HR-frågor. Kunskapen på Personalavdelningen kring räddningstjänstspecifika HR-frågor är i dagsläget begränsad men håller på att byggas upp. Hur stor %-andel av en HR-resurs som åtgår har inte kunnat anges då det är under uppbyggnad.

Ekonomi

Även Ekonomiavdelningen är en del av servicenämnden Ekonomi/Personal med Vårgårda kommun som huvudägare. Ekonomiavdelningen ger stöd och service i ekonomifrågor. Räddningstjänsten har tillgång till en utsedd controller som bistår med ekonomiuppföljningen.

Upphandling

Upphandlingsfunktionen är gemensam för kommunerna Vårgårda och Herrljunga och ingår i den gemensamma Ekonomiavdelningen. Sedan 2019 köper Ekonomiavdelningen in upphandlingsuppdraget från ett externt konsultbolag som sköter allt från avtalsbevakning och stöd/service i upphandlingsarbetet till förhandlingar med leverantörer samt utbildningar.

IT

IT-funktionen är en del av servicenämnden IT/Växel/Telefoni med Herrljunga kommun som huvudägare. IT-funktionen hanterar kommunernas IT-processer avseende drift, support och utveckling. Räddningstjänsten ingår i kommunens IT-nätverk.

Växel/telefoni

Växel/telefoni är en del av servicenämnden IT/Växel/Telefoni med Herrljunga kommun som huvudägare. Funktionen sköter växelfunktionerna för både Herrljunga kommun och Vårgårda kommun samt receptionen för Herrljunga kommun.

2.5 Kommentar - Organisation

Herrljunga räddningstjänst är en liten organisation med hög sårbarhet vid exempelvis vakanser eller långvarig frånvaro då marginalerna avseende personalresurser är små.

Det kommuncentrala stödet för räddningstjänstverksamheten är bra men det saknas kunskap om räddningstjänstspecifika frågor vilket gör att heltidstjänsterna inom räddningstjänsten i hög grad blir involverade i frågor som kan kopplas till verksamhetsstöd.

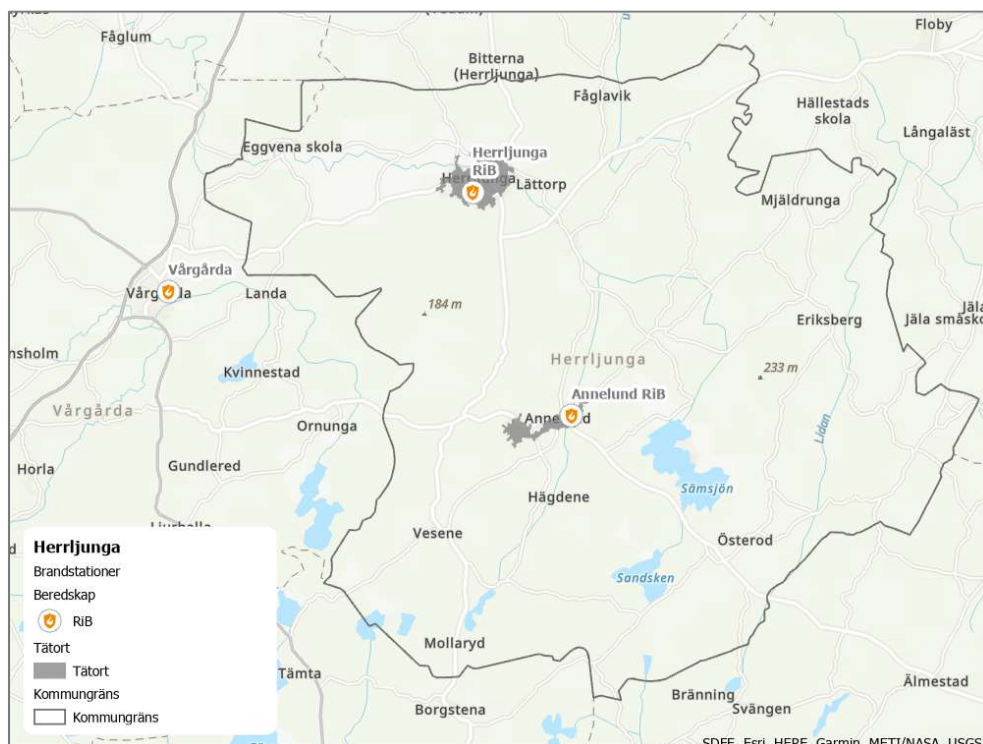
Det saknas egen olycksutredarkompetens inom Herrljunga räddningstjänst så den tjänsten köps in från Alingsås-Vårgårda räddningstjänstförbund vid behov.

IL/CSR-funktionen hanteras i kombination med en grundbefattning och är en ren beredskapstjänst. IL/CSR-funktionen innehar också beredskap för Herrljunga kommun i form av rollerna TiB och enhetschef i beredskap. Det pågår ett arbete med att förtydliga innehåll och mandat i de kommunala beredskapsfunktionerna.

3 Riskbild

Herrljunga kommun ligger centralt i Västra Götaland och gränsar till kommunerna Vårgårda, Essunga, Vara, Falköping, Ulricehamn och Borås. (Figur 2)

Utöver centralorten Herrljunga finns tätorten Ljung-Annelund (tidigare två tätorter som vuxit ihop). I respektive tätort finns en brandstation bemannad med RiB-personal.

Figur 2. Brandstationer och tätorter i Herrljunga kommun.

Herrljunga kommun har cirka 9 500 invånare och en landareal på drygt 500 km². Befolkningsprognosen visar på en ökning med drygt 1 % fram till 2030 och med drygt 6 % fram till 2050. (SCB, 2021)⁴

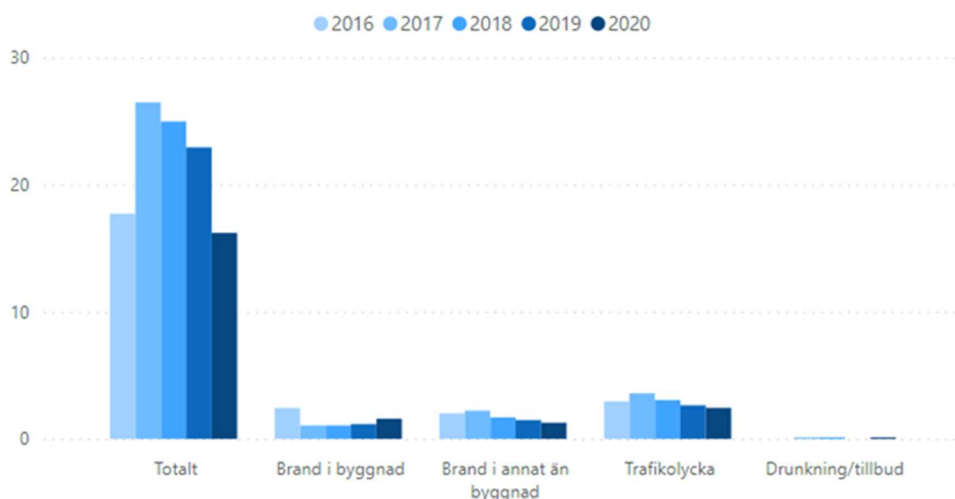
Både Älvsborgsbanan och Västra Stambanan korsar Herrljunga tätort, som är en central nod i järnvägsnätet i regionen. Vagnätet i Herrljunga kommun utgörs av länsvägar och mindre allmänna vägar. De största vägarna i kommunen är Lv 181, 182 och 183. Avsaknaden av större väg medför att Herrljunga kommun inte har något större flöde av genomresande vägtrafikanter. Väster om kommungränsen passerar väg E20, som via Lv 181 är en viktig förbindelse mot Göteborg och Stockholm.

⁴ Statistikmyndigheten (SCB), 2021. *Statistikdatabasen*. <http://www.statistikdatabasen.scb.se> [Hämtad oktober 2021]

Försvarsmakten har verksamhet på Remmene skjutfält, vilket utgör en förhöjd risk framförallt vid torr väderlek. Företagandet domineras av industrier och jordbruk, exempelvis Strängbetong, Herrljunga Cider, IMI (metallindustri), PipeLife (plastindustri), Gäsene Mejeri, träindustrier samt ett flertal större mjölkproduktioner. Det finns inga anläggningar med farlig verksamhet enligt 2 kap 4 § LSO inom Herrljunga kommun.

4 Räddningsuppdrag

Räddningstjänsten i Herrljunga kommun genomför drygt 200 räddningsuppdrag per år (medel 2016–2020)⁵, vilket innebär i snitt 22 räddningsuppdrag per 1 000 invånare (Figur 3). Det nationella medelvärdet ligger på 12,5 räddningsuppdrag per 1 000 invånare.

Figur 3. Räddningsuppdrag per 1 000 invånare och år, Herrljunga kommun, 2016–2020. (MSB, 2021)⁵

Drygt 40 % av räddningsuppdragen utgörs av *olyckor och tillbud*, exempelvis bränder, trafikolyckor och utsläpp av farligt ämne. Detta innebär ungefär 80 olyckor och tillbud per år och 8,8 per 1 000 invånare, vilket är drygt 50 % högre än det nationella snittet och nästan 20 % högre än övriga kommuner inom kategorin *Lågpendlingskommun nära större stad*⁶. (Figur 4)

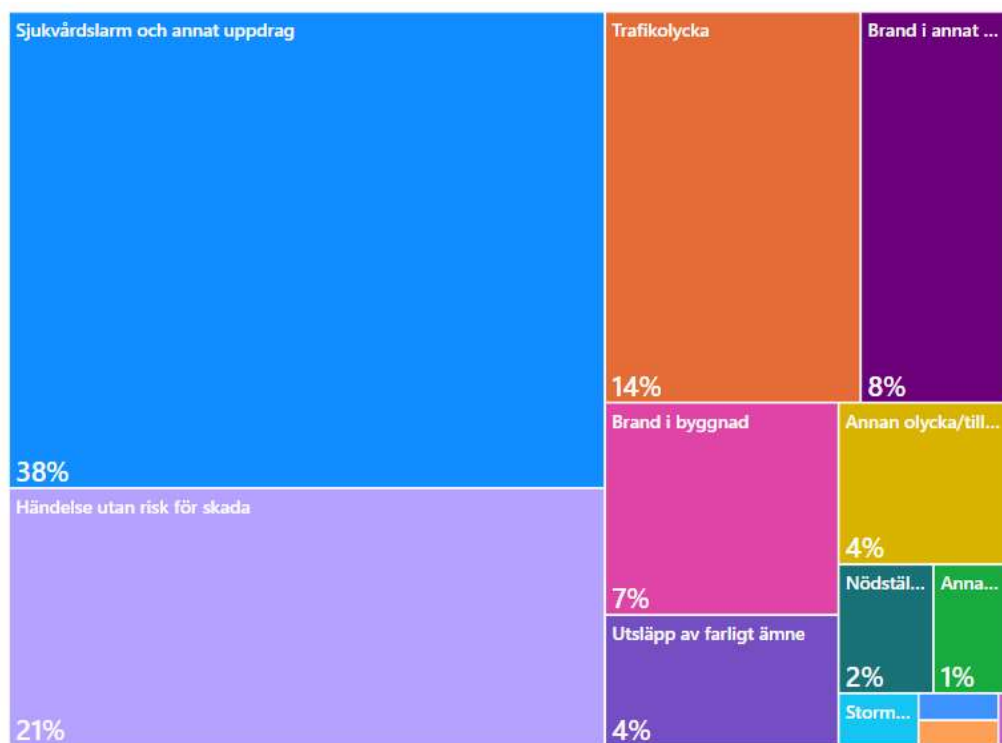
⁵ Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB), 2021. IDA – statistik- och analysverktyg. <http://ida.msb.se> [Hämtad oktober 2021]

⁶ Sveriges Kommuner och Regioners (SKR) kommungruppsindelning. Indelning i nio olika grupper utifrån bland annat kommunens befolkningsstorlek, pendlingsmönster och näringslivsstruktur.

Figur 4. Räddningsuppdrag av typen Olyckor och tillbud per 1 000 invånare. Medelvärde 2016–2020. (MSB, 2021)⁵

Nästan 40 % av uppdragen är *Sjukvårdslarm och annat uppdrag*. Till denna kategori hör exempelvis akuta sjukvårdslarm (IVPA⁷-uppdrag) och hjälp till ambulans eller polis. Drygt 20 % av räddningsuppdragen är händelser utan risk för skada, till exempel *Automatlarm utan brandtillbud* och falsklarm. (Figur 5)

Figur 5. Andel räddningsuppdrag per händelsetyp, Herrljunga kommun. Medel 2016–2020. (MSB, 2021)⁸

⁷ IVPA – I väntan på ambulans

⁸ MSB, 2021. IDA – statistik- och analysverktyg. <http://ida.msb.se> [Hämtad oktober 2021]

Enligt *Öppna jämförelser – Trygghet och säkerhet 2020*⁹ inträffar 0,5 utvecklade bränder¹⁰ i byggnad per 1 000 invånare (median 2017–2019) i Herrljunga kommun, vilket motsvarar det nationella snittet.

4.1 Kommentar – Räddningsuppdrag

Herrljunga kommun har betydligt fler räddningsuppdrag av typen olyckor och tillbud relaterat till folkmängd jämfört med likartade kommuner enligt SKR:s kommunindelning, jämfört med Sverige som helhet och jämfört med RSG.

En stor andel, cirka 60%, av totala antalet räddningsuppdrag uppfyller inte kraven för räddningstjänst enligt Lag (2003:778) om skydd mot olyckor (LSO). Det handlar exempelvis om IVPA, hjälp till ambulans och polis samt automatiska brandlarm utan brandtillbud och falsklarm. Räddningstjänsten utför även beredskapsuppdrag enligt avtal med Herrljunga vatten och Herrljunga El

5 Handlingsprogram

Enligt lag (2003:778) om skydd mot olyckor (LSO) är kommuner skyldiga att ha ett handlingsprogram för förebyggande verksamhet samt ett handlingsprogram för räddningstjänst. Herrljunga kommun har ett handlingsprogram som antogs av kommunfullmäktige 2015-12-08 och som sedan har förlängts årsvis och enligt senaste beslutet är det förlängt till och med 2021-12-31. Nuvarande Handlingsprogram behöver revideras senast 1 januari 2022 med anledning av de lagändringar i LSO som trädde i kraft 1 januari 2021 samt föreskrifter och allmänna råd från Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) om innehåll och struktur i kommunens handlingsprogram.

Avsikten med förändringarna i LSO är att öka styrningen för ett tillfredställande och mer likvärdigt skydd mot olyckor i hela landet. Kommunerna ska på ett tydligare och mer jämförbart sätt redogöra för vilken räddningstjänstförmåga de har att hantera de risker för olyckor som finns i kommunen.

⁹ SKR, 2021. *Öppna jämförelser – Trygghet och säkerhet 2020*. Stockholm: Sveriges Kommuner och Regioner (SKR)

¹⁰ Med utvecklad brand avses sådana räddningsinsatser där det fortfarande brinner när räddningstjänsten anländer eller där branden spridit sig utanför startföremålet.

6 Förebyggande verksamhet

I Herrljungas räddningstjänstorganisation så är det stf Räddningschefen som ansvarar för det förebyggande arbetet såsom tillsyn, tillstånd, remisser och information/rådgivning. Totalt åtgår ca 0,5 årsarbetskraft.

6.1 Tillsyn LSO och LBE

Tillsyn utövas enligt Lag (2003:778) om skydd mot olyckor (LSO) och Lag (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor (LBE). Inriktningen för tillsynsverksamheten anges årligen i en tillsynsplan. Under 2020 som präglades av pandemin utfördes ca 40 tillsyner att jämföra med 2019 då det utfördes ca 60 tillsyner. Det är främst tillsyn LSO som genomförs och bara ett fåtal tillsyn LBE.

Antalet verksamheter inom Herrljunga kommun som är skyldiga att lämna skriftlig redogörelse är 88 stycken. I kommunen finns det inga anläggningar som omfattas av bestämmelserna enligt 2 kap 4 § LSO.

6.2 Tillstånd LBE

Herrljunga Räddningstjänst utfärdar tillstånd för hantering av brandfarlig och explosiv vara på delegation av Kommunstyrelsen. Ett fåtal LBE-tillstånd utfärdas per år, ca 3-4 stycken.

6.3 Remisshantering

Räddningstjänsten tillhör bygg- och miljöförvaltningen vars ansvarsområde även omfattar att handlägga ansökningar om bygglov och bedriva fysisk detaljplanering. Sedan en tid tillbaka så har det anställts en bygglovshandläggare på 100% inom förvaltningen vilket har medfört att samarbetet mellan räddningstjänsten och samhällsbyggnad har förbättrats och fler remisser har hanterats av Räddningstjänsten. Räddningstjänstens remisshantering är av mindre omfattning.

6.4 Rengöring (sotning) och brandskyddskontroll

Rengöring (sotning) och brandskyddskontroll i Herrljunga kommun bedrivs på entreprenad och i kommunen finns ca 3 500 objekt som omfattas av brandskyddskontroll enligt 3 kap 4 § LSO och det genomförs ca 400-450 brandskyddskontroller per år.¹¹

---

¹¹ Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB), 2021. IDA – statistik- och analysverktyg. <http://ida.msb.se> (Hämtad oktober 2021)

Kommunen utfärdar även tillstånd till fastighetsägare som ansökt om att själva få utföra rengöring på sin egen fastighet, alternativt låter annan behörig sotare utföra rengöring på sin fastighet.

6.5 Information och extern utbildning

Räddningstjänsten tillhandahåller brandskyddsutbildning för kommunanställda och näringslivet i kommunen. Under 2020 var målet att 800 personer skulle genomgå brandskyddsutbildning men utfallet blev endast 15 personer som en konsekvens av pandemin. Räddningstjänsten utbildar även elever i förskoleklass, årskurs 5 och årskurs 8.

6.6 Automatlarm

Herrljunga räddningstjänst har avtal med 21 externa anläggningsägare för hantering av automatlarm och intäkten består av årsavgifter och obefogade larm. Intäkten för årsavgifter är ca 55 tkr och intäkten för obefogade larm var år 2020 ca 175 tkr fördelat på 20 händelser.

Räddningstjänsten är också anläggningsskötare för automatlarm på kommunala anläggningar, vilket innebär att räddningstjänsten tillhandahåller teknisk beredskap, serviceavtal med extern leverantör, uppdatering av utrustningen och kvartalsprov på plats på 24 kommunala objekt. Intäkten för denna tjänst är ca 200 tkr.

6.7 Kommentar – Förebyggande verksamhet

Befintliga resurser klarar den löpande förebyggande verksamheten som den genomförs idag men det saknas resurser för utvecklingsarbete exempelvis förändrat arbetssätt för ökad rättssäkerhet och riskanalysarbete kopplat till handlingsprogram.

Brandskyddskontrollerna utförs via entreprenör till skillnad mot RSG som har det i egen regi.

Herrljunga räddningstjänst har ett mer långtgående ansvar för automatlarm jämfört med RSG då de också är anläggningsskötare på de kommunala anläggningarna.

7 Operativ verksamhet

Inom Herrljunga kommun finns två brandstationer, en i Herrljunga och en i Annelund. Brandstationen i Herrljunga är huvudbrandstation och där finns också kontorsutrymmen för räddningstjänstens dagtids personal.

7.1 Systemledning

Herrljunga kommun har under 2021 ingått ett avtal med RSG avseende larmning och övergripande ledning. Larmning genom anslutning till RSG:s ledningscentral och övergripande ledning genom anslutning till gemensamt ledningssystem, Västra Räddningsregionen, med RSG som driftsansvarig.

7.2 Operativ beredskap

Den totala beredskapen i Herrljunga kommun består av 9 personer; 1 IL/CSR, 2 styrkeledare RiB och 6 brandmän RiB.

Den operativa beredskapen är fördelad enligt (Tabell 2)

	Ledning	RiB Stl/bm
Övergripande	IL/CSR 90s	
Herrljunga		1 + 4 5 min
Annelund		1 + 2 5 min

Tabell 2. Operativ beredskap 7/24 hela året

Personalen är indelad i fyra beredskapsgrupper på respektive brandstation med beredskap var fjärde vecka. Alarmering av personal sker via personsökarsystem.

7.3 Utbildning och övning

Den operativa RiB-personalen övas 50 timmar per år och all övning registreras per person i personkortet i Daedalos.

Övning sker på eget övningsfält samt en gång per år och lag på Hasslums övningsfält i Skövde.

7.4 Fordon

(Tabell 3) visar en förteckning av fordon som ägs av Herrljunga räddningstjänst och fördelningen per brandstation.

Herrljunga	Annelund
BAS 1 -09	BAS 4 -17
Hävare 27m -04 (renoverad 2019)	Ford Ranger -11 IVPA, transport
Lastväxlare -03	Lastväxlarflak med - Tank -03, vatten
Lastväxlare -04	5 Bandvagnar -80
Lastväxlarflak med: - Tank -18, vatten, skum - Tank -03, vatten, skum - Tank -03, vatten Maskinflak -03 Grusflak -03	Båt Buster mix/Mercury – 95/19 Vattenlivräddning
Dubbelhytt, kran och flak -00	
Ford Transit -11 IVPA, transport	
Ford Ranger -14 Ledningsfordon (IL)	
Personbil Skoda Octavia -08 Personbil Skoda Octavia -19	

Tabell 3. Fordonsförteckning per brandstation i oktober 2021

Fordonen är av samma typ som finns i övriga Sverige, det vill säga räddningsenhet, höjdenhet, lastväxlare med vattentank, pickup och ledningsfordon.

De tunga räddningsfordonen i Herrljunga är från 2000 till 2009 och har rullat från 1085 mil till 4870 mil vilket är väldigt få mil på väg men drifttimmarna är troligtvis högre. Trots att de är äldre fordon så är de i bra skick. I Annelund finns en relativt ny BAS 4 som är både räddningsenhet och tankbil ca 5000 liter vatten. Det finns inget beslutsstöd i räddningsenheterna utan bara i ledningsfordonet.

Räddningsenheterna är likvärdigt utrustade som RSG med olika släckverktyg som förhöjt lågtryck, skärsläckare och lågtryckssystem. Full uppsättning med hydraulverktyg av samma fabrikat som RSG använder vid trafikolycka.

Service och underhåll av chassi på de tunga fordonen utförs av lokala verkstäder och för service och underhåll av påbyggnaderna så anlitas Floby Rescue och Bronto.

Fem bandvagnar finns på stationen i Annelund och de är i lite olika utföranden, både räddningstjänst utrustade och i militärt utförande. En bandvagn är utrustad för bland annat djurlivräddning med en kran på flaket. All service och reparation av bandvagnarna görs av egen personal på stationen.

De mindre fordonen repareras och servas på en lokal bilverkstad. Mindre reparationer och däckbyten utförs av egen personal på brandstationerna.

7.5 Andningsskydd och radio för rökdykning

Räddningstjänsten i Herrljunga har dubbelflaskor vid användning av andningsskydd. Bärställ, regulator, mask och ventil är Interspiros produkter incurve och inspire. Det finns 24 kompletta utrustningar och ca 20 lösa flaskpaket.

De använder Motorola DP3441 och spirocom (talgarnityr) vid rökdykning och har ca 25 stycken.

7.6 Kommentar – Operativ verksamhet

RSG har 72 timmars övningstid för RiB så 50 timmar kan vara lite i underkant med tanke på förväntad förmåga och fordonspark.

Herrljunga och Annelund håller en bra standard på utrustning för verksamheten, men har en något ålderdomlig fordonspark, främst de tunga fordonen som är stationerade i Herrljunga.

Förmåga terrängstransport bör ses över då det finns många bandvagnar.

8 Operativ förmåga

8.1 Insatsförmåga enligt handlingsprogram

Med egna resurser ska Räddningstjänsten kunna hantera nedanstående typer av händelser enligt handlingsprogrammet:¹²

- Trafikolycka med skadade och fastklämda.
- Brand i bostad med behov av livräddning och släckning.
- Brand i skola, vårdinrättning, hotell, publik lokal, industri eller lantgård med behov av begränsad livräddning och släckning.
- Brand utomhus.
- Järnvägsolycka (inklusive arbetsjordning) eller flygolycka med begränsat antal skadade och fastklämda, med samtidigt vårdbehov.
- Ytlivräddning i vatten
- Undsättning i svårtillgänglig terräng.
- Livräddande och begränsande insatser i samband med brand i eller utsläpp av kemikalier (farliga ämnen). Uppgiften avser begränsade volymer, begränsad utbredning och begränsat antal skadade. Inte sanering av utsläpp.
- Sjukvårdsuppgifter IVPA efter avtal med sjukvården.
- Djurlivräddning

8.2 Körtider, täckningsgrad och operativ förmåga

Brandstationerna i Herrljunga kommun är placerade i Herrljunga och Annelund och bemannas med RiB-personal. I Herrljunga centralort ska det finnas 1 styrkeledare och 4 brandmän i beredskap med 5 minuters anspänningstid. I Annelund ska det finnas 1 styrkeledare och 2 brandmän i beredskap med 5 minuters anspänningstid.

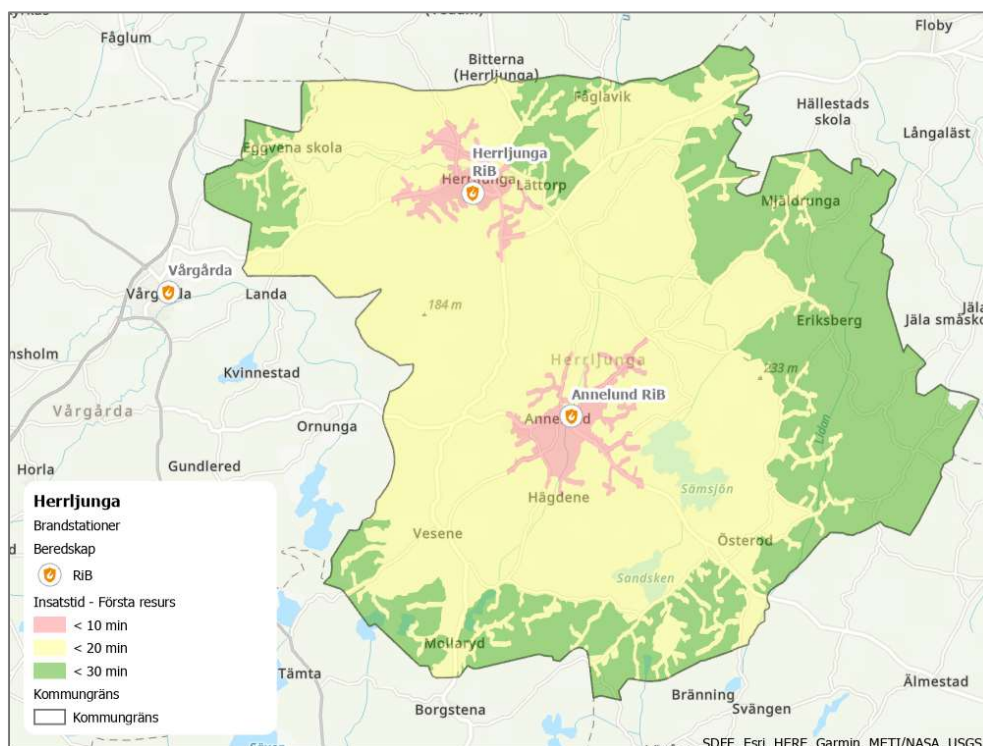
Detta innebär att varje brandstation i genomsnitt betjänar 4 700 invånare och en landyta på 250 km². Räddningsenheten (1+4)¹³ i Herrljunga centralort betjänar däremot hela kommunen, med drygt 9 400 invånare och cirka 500 km² landareal, vid de händelser där det finns behov av sådan förmåga (personal,

¹² Herrljunga kommun (2020). *Herrljunga kommuns handlingsprogram för skydd mot olyckor, enligt Lag om skydd mot olyckor SFS 2003:778, 2016–2019. Antagen av KF 2015-12-08 § 194. Förlängt till och med 2020-12-31 enligt kommunfullmäktiges beslut, KF § 199/2019-12-10.* Herrljunga: Herrljunga kommun

¹³ 1 styrkeledare och 4 brandmän

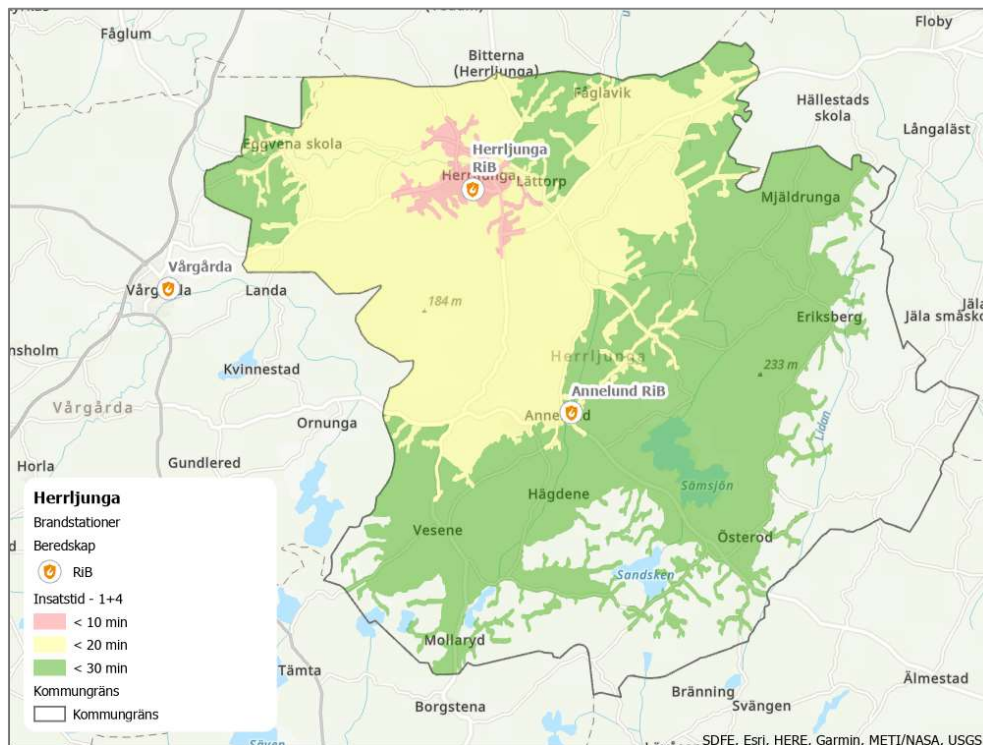
kompetens och utrustning), exempelvis invändig brand i byggnad. Ingen hänsyn har här tagits till intilliggande räddningstjänsters resurser och förmåga, som eventuellt finns tillgänglig genom avtal om samverkan.

Herrljunga har förmåga till utrymning med hjälp av räddningstjänstens stegutrustning, via bärbar stege och höjdfordon upp till 23 m. Annelund har tillgång till bärbar stegutrustning. För samtidig rökdykarinsats och utvändigt livräddning med stegutrustning krävs dock personal från båda stationerna.¹² (Figur 6, Figur 7)

Figur 6. Insattid¹⁴ 10, 20 och 30 minuter för första resurs på skadeplats. Körtidsanalysen är skapad i ArcGIS Pro enligt ESRI:s körtidsmodell.

¹⁴ Med insatstid avses tiden från alarmering av räddningsstyrkan till dess att räddningsarbetet har påbörjats och fått inledande effekt. I den allmänna generalisering som gjorts för att tillämpa begreppet insatstid är denna uppbyggd enligt följande:

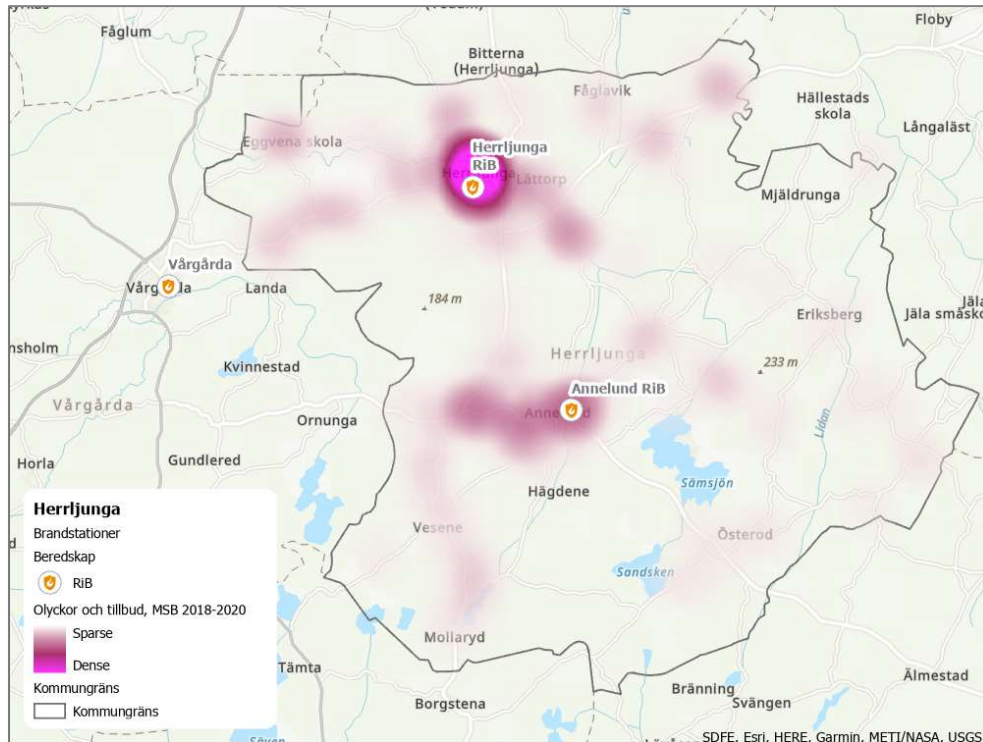
Figur 7. Insatstid 10, 20 och 30 minuter för 1+4 på skadeplats. Körtidsanalysen är skapad i ArcGIS Pro enligt ESRI:s körtidsmodell.

Utifrån de teoretiska körtidsanalyserna och historiska insatsdata för olyckor och tillbud kan täckningsgraden för första resurs respektive första kompletta RE (1+4)¹⁵ beräknas. Merparten av olyckor och tillbud inträffar i eller omkring Herrljunga centralort (Figur 8) och täckningsgraden för första resurs (40 %) och Herrljungas RE 1+4 (30 %) inom 10 minuters insatstid är relativt lika. I (Tabell 4) görs en jämförelse med RSG:s täckningsgrad.

Tabell 4. Täckningsgrad inom 10 och 20 minuters teoretisk insatstid för olyckor och tillbud 2018–2020

Kommun/RTJ	Olyckor och tillbud 2018–2020	Första resurs inom 10 min	Första resurs inom 20 min	RE (1+4) inom 10 min	RE (1+4) inom 20 min
Herrljunga	198	40 %	89 %	30 %	69 %
RSG	10 638	71 %	97 %	69 %	97 %

¹⁵ Räddningsenhet med 1 styrkeledare och 4 brandmän

Figur 8. Intensitetskarta för olyckor och tillbud, 2018–2020¹⁶. Ju mörkare rosa desto högre koncentration av olyckor och tillbud.

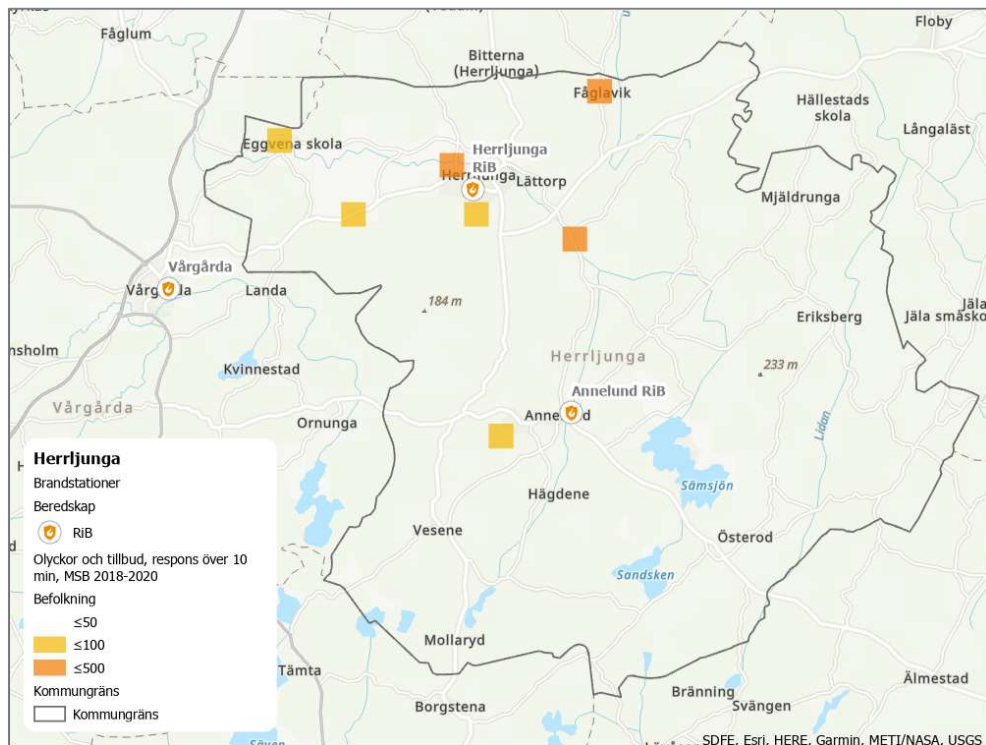
MSB har tagit fram GIS¹⁷-visualiseringar utifrån uppgifter i räddningstjänsternas händelserapporter 2018–2020. Underlaget kan bland annat användas för att identifiera områden (kilometerrutor) som är relativt tätbefolkade och/eller där det historiskt har inträffat flera olyckor och tillbud, men som normalt inte nås inom en viss responstid¹⁸.

Inom Herrljunga kommun finns det exempelvis ett par områden (nordvästra Herrljunga tätort, Hudene och Fåglavik) där det bor fler än 100 personer per kilometerruta och där responstiden (median) varit över 10 minuter (till olyckor och tillbud 2018–2020) (Figur 9). Observera att det bara är områden där det finns uppgifter om responstid som finns med. Områden med befolkning där det inte har inträffat någon olycka under denna period finns inte med.

¹⁶ Koordinatsatt insatsdata för olyckor och tillbud kommer från MSB:s *ArcGIS Storymap - Olyckor och tillbud med responstid, år 2018–2020*. <https://arcgis.com/storymap?appid=10b05m> [hämtad oktober 2021]

17 Ett geografiskt informationssystem (GIS) är ett system för att samla in, hantera, analysera och visualisera geografiska data.

18 Begreppet responstid avser tiden från första larmsamtal (112-samtal) till dess att den första räddningsresursen anländer till olycksplatsen.

Figur 9. I nordvästra Herrljunga tätort, Hudene och Fåglavik (orange rutor) bor det fler än 100 personer per kilometerruta och responstiden (median) till historiska olyckor och tillbud (median 2018-2020) har varit över 10 minuter. © Lantmäteriet © SCB © MSB

9 Fastigheter och anläggningar

9.1 Brandstationer

Herrljunga kommun har två RiB-brandstationer i Herrljunga respektive Annelund och det är kommunen genom Tekniska förvaltningen som äger och förvaltar fastigheterna. Hyreskostnaden inför år 2022 för Räddningstjänstens fastigheter inklusive kostnaden för el återfinns i (Tabell 5)

År 2022	Yta (m ²)	Årshyra (kr)	Hyra/m ² (kr/m ²)	Kommentar
Herrljunga brandstation	1023	737 400	720	
Annelund brandstation	1368	994 100	730	
Annelund Räddningsförråd	120	33 400	280	Utrustning för Ruhb och civilförsvaret samt till viss del äldre och "bra ha" utrustning

Tabell 5. Hyreskostnad inklusive el för år 2022

På brandstationen i Herrljunga finns tillgång till övernattningsrum och omklädningsrum med duschmöjligheter för både män och kvinnor. Där finns även tillgång till luftfyllning och slangtvätt.

Ambulansen hyr två övernattningsrum, tillgång till kök och gemensamma ytor, en plats i vagnhallen samt tillgång till tvätthall för 50 tkr/kvartal.

Brandstationen i Annelund är en ombyggd simhall så där finns mycket bra omklädningsmöjligheter för både män och kvinnor. Här finns även tvättmaskiner och torkutrustning för klädtvätt.

Det finns fina tvätthallar på båda brandstationerna som även utnyttjas för tvätt av kommunens övriga fordon mot en ersättning till Räddningstjänsten.

Generellt mycket hög standard på båda brandstationerna med gott om plats och mycket god ordning.

9.2 Övningsanläggningar

Räddningstjänsten har tillgång till en övningsplats i närheten av Herrljunga brandstation där det finns möjlighet att öva rökdykning, skärsläckare och klippning fordon.

9.3 Kommentar – Fastigheter och anläggningar

Brandstationerna i Herrljunga och Annelund håller en hög standard med gott om plats och en god ordning. Det finns bra dusch- och omklädningsmöjligheter för både kvinnor och män.

Räddningstjänsten får nyttja övningsplatsen men det finns inga avtal för hyra eller arrende. Övningsplatsen är inhägnad och uppfyller behovet enligt verksamheten.

10 Avtal mellan Herrljunga räddningstjänst och annan part

Nedan följer ett urval av avtal som på olika sätt har en påverkan på Herrljunga Räddningstjänst och dess uppdrag.

Alingsås och Vårgårda Räddningstjänst förbund

Avtal gällande hjälp med olycksutredning

Avtal gällande hjälp vid räddningstjänst - Första insats

Automatlarmsanläggningar

Avtal med anläggningsägare till automatiska brandlarm.

Entropi SAB

Avtal gällande miljösanering

Försäkringsbranschens Restvärdesräddning

Kommunen svarar för restvärdesräddning i samband med räddningsinsatser inom kommunen.

Herrljunga EL

Avtal att bistå med aggregat vid behov. Intäkt 40 tkr/år.

Herrljungasotaren AB

Avtal angående rengöring (sotning) och brandskyddskontroll med Herrljungasotaren AB som förvärvats av SoVent genom dotterbolaget Sotargruppen V. Skaraborg. Ursprungligt avtal gällde från 2017-01-01 till 2019-12-31 men förlängs med 3 år i taget om ingen av parterna säger upp avtalet 12 månader före avtalstidens utgång.

Herrljunga vatten

Avtal vattenberedskap. Intäkt 200 tkr/år

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap

Avtal Nationell styrka översvämning

RSG samverkansavtal Västra Räddningsregionen

Avtal om larmning och övergripande ledning med RSG som tillhandahåller larm- och ledningstjänster. Larmning genom anslutning till RSG:s ledningscentral och övergripande ledning genom anslutning till gemensamt ledningssystem med RSG som driftsansvarig.

Samhällsskydd Mellersta Skaraborg-Falköping

Avtal gällande hjälp vid räddningstjänst-Första insats

Södra Älvsborgs räddningstjänstförbund-Borås

Avtal gällande hjälp vid räddningstjänst- Första insats

Avtal Kemnivå 3-4 och Tung räddning

Trafikverket

Samarbetsavtal gällande överenskommelse, hantering av statens spåranläggningar och järnvägsfordon efter järnvägsolycka.

Arbetsjordning av kontaktledning vid kontaktledningshaverier.

Hjälp vid evakuering av resande tåg och utbildning av arbetsledare för insatser.

Sanering av vägbana och undanröjande av hinder efter räddningsinsats.

Västra Götalandsregionen - Södra Älvsborgs sjukhus

Avtal gällande IVPA och terrängtransport av skadade

11 IT-system

IT-system som används i verksamheten	
Daedalos	Daedalos och Daedalos Respons (app används) fungerar bra som stöd till verksamheten samt personalplaneringen. Daedalos Respons är sammankopplad med Personec. Daedalos har använts som diariesystem för bland annat avtal men avtalen håller på att läggas över till kommunens diariesystem.
Microsoft 365	Det som är infört är Office, Outlook-eposttjänst, Onedrive-personlig lagringsyta i molnet samt Teams-digital samarbetsyta i molnet för delning av dokument, filer, chatt och videomöten. Känsliga personuppgifter eller annan skyddsvärd information får inte lagras i molntjänsterna.
Kia	Kommunernas informationssystem om arbetsmiljö. Webbaserat informationssystem för inrapportering av olycksfall och tillbud
Raindance	Fakturahantering
EDP Diarium	Ärendehanteringssystem
Winlas	Personalsystem för hantering av anställningar
Visma rekruit	Rekryteringsverktyg

Tabell 6. IT-system som används inom Herrljunga Räddningstjänst

11.1 Kommentarer - IT

Herrljunga Räddningstjänst ingår i kommunens IT-nätverk som upplevs fungera bra på både Herrljunga och Annelunds brandstationer. Båda stationerna har också bra IT-utrustning för digitala möten i konferensrummen.

Det finns god kunskap inom organisationen gällande funktionaliteter i verksamhetssystemet Daedalos.

12 Personal

Herrljunga räddningstjänst har problem med bemanning på grund av rekryteringssvårigheter, uppsägningar och långtidssjukskrivna och ska påbörja ett arbete med att se över nya rekryteringsmöjligheter. Vakanspass ersätts idag med 100% beredskapsersättning vilket får en påverkan på det ekonomiska utfallet. Grundersättningen till RiB-anställda följer det centrala avtalet.

De fysiska testerna som används vid rekrytering är arbetsrelaterade exempelvis höjd, användning andningsskydd, klaustrofobi och tekniskt handlag. Syftet med testerna är att säkerställa att det finns förutsättningar för fortsatt utbildning till brandman RiB. Inom provanställningstiden ska även ett åldersrelaterat rullbandstest (5,6-4,5 km/h) klaras.¹⁹

Beklädnaden är uniform och nya larmkläder till samtlig operativ personal införskaffades våren 2021 från samma leverantör som också RSG använder.

12.1 Semesterlöneskuld

Kvarstående semesterdagar uppgick vid 2020-års utgång till 202 dagar vilket motsvarar en semesterlöneskuld på ca 184 tkr. Vid utgången av augusti 2021 hade antalet dagar minskat något och uppgick till 185 dagar vilket motsvarar en semesterlöneskuld på 167 tkr.

12.2 Pensionsskuld

De pensionsrätter som tjänades in efter 1997 ska ligga som en avsättning men Herrljunga kommun har valt att försäkra bort pensionsrätterna och föra in ansvarsförbindelsen som en avsättning istället och utifrån den summan har det inte gått att identifiera specifikt belopp kopplat till anställning på Herrljunga Räddningstjänst.

---

¹⁹ Källa: MSB enkät 2020; Fysiologiska anställningstester vid räddningstjänsten

12.3 Kommentar – Personal

Herrljunga Räddningstjänst och RSG har redan ett samarbete inom ramen för Västra Räddningsregionen där benämning för operativa roller och funktioner är gemensamma.

Det finns ett kompetensgap som är större för vissa befattningar än andra och konsekvenserna av det måste kartläggas ytterligare vid en fortsatt process kring medlemskap i RSG och detsamma gäller skillnader i lönestruktur.

Nästan hälften av de RiB-anställda saknar Grib-utbildningen och har endast genomgått en introduktionsutbildning.

Rekryteringstester är rullband och en arbetsrelaterad bana vilket skiljer sig mycket mot RSG:s rekryteringstester. (<https://www.rsgbg.se/jobba-hos-oss/att-bli-brandman/>)

13 Ekonomi

13.1 Kommunens kostnad för räddningstjänst

Kostnaden för räddningstjänst skiljer sig stort mellan Sveriges kommuner. Detta beror på flertalet faktorer men där riskbild, geografi, befolknings- och bebyggelsestäthet är grundläggande. Generellt är det också billigare att bedriva räddningstjänst i eller runtomkring större tätorter.

En jämförelse av nettokostnaden för räddningstjänst mellan medlemskommunerna i RSG och Herrljunga kommun visar på stora skillnader. Nettokostnaden²⁰ i (Tabell 7) är bruttokostnad minus interna och externa intäkter för räddningstjänst, dividerat med antalet invånare i kommunen den 31/12 aktuellt år och är ett snittvärde för åren 2019-2020 för att mildra eventuella effekter av pandemin under 2020.

	Nettokostnad Räddningstjänst, snitt 2019-2020, kr/invånare
RSG	Snitt 651
Göteborg	698
Mölnadal	575
Kungsbacka	643
Partille	561
Härryda	692
Lerum	739
Herrljunga kommun	Snitt 1395

Tabell 7. Nettokostnad för räddningstjänst (Kolada,2021)

13.2 RSG:s nuvarande beräkningsmodell för medlemsavgift

RSG:s medlemsavgift fördelas enligt en modell som utarbetats gemensamt av medlemskommunerna och togs i bruk från och med 2019. Den nya fördelningen av medlemsavgiften fasades in under en treårsperiod och gäller fullt ut från och med 2021.

Fördelningen baseras på andel invånare samt andel landareal i förbundet. Därutöver betalar Göteborgs stad en grundavgift på ett i modellen fast belopp.

²⁰ Kolada,2021. Öppen databas för kommuner och regioner: <https://www.kolada.se/> [Hämtad oktober 2021]

Grundavgiften är överenskommen utifrån kommunens särskilda förutsättningar i jämförelse med övriga medlemskommuner och reglerar exempelvis den stora skillnaden i storlek, andel händelser och händelsernas art. Vid en utökning av förbundet kan grundavgift vara aktuell för att reglera sådant som anses "avvikande" i en anslutande kommuns förutsättningar.

Grundförutsättningarna i modellen är landareal och invånarantal. Landarealen antas vara densamma över åren och modellen beräknas på statistik från SCB 2015-01-01. Invånarantalet förändras över åren, men modellen förändras inte utan den nuvarande fördelningen av medlemsavgiften i RSG bygger på kommunernas folkmängd enligt statistik från SCB folkmängd 2015-01-01.

I en simulering och estimering av fördelning av medlemsavgift med en anslutande kommun har i den här utredningsrapporten kommunernas invånarantal (inklusive RSG:s nuvarande medlemskommuner) beräknats enligt statistik från SCB folkmängd 2021-01-01. När folkmängden förändras i den här simulerade beräkningsmodellen uppstår en avvikelse mot faktisk medlemsavgift. Den faktiska medlemsavgiften 2021 är ett resultat av modellens beräkning utifrån statistik från SCB per 2015-01-01 samt därutöver årlig procentuell uppräknings, vilket med andra ord inte tar hänsyn till förändrad folkmängd. Skillnaden mellan simulerad beräkningsmodell och faktisk beräkningsmodell har beräknats uppgå till 4,4% från 2015 till 2021, vilket har justerats för i den nya totala medlemsavgiften i simuleringsberäkningen.

	Landareal (km ²)	Fördelning per kommun	Folkmängd SCB 21-01-01	Fördelning per kommun	Simulerad fördelning medlems- avgift	Netto- kostnad per invånare
Göteborg	448	19,53%	583 056	67,16%	68,36%	621
Mölnadal	146	6,36%	69 901	8,05%	6,73%	510
Kungsbacka	607	26,46%	84 930	9,78%	9,62%	600
Härryda	267	11,64%	38 246	4,41%	4,31%	597
Partille	57	2,48%	39 512	4,55%	3,72%	499
Lerum	259	11,29%	43 020	4,96%	4,71%	580
Herrljunga	510	22,23%	9 444	1,09%	2,55%	1 431
Totalt:	2 294		868 109			

Tabell 8. Simulerad och estimerad fördelning av RSG:s medlemsavgift med anslutande kommun

Kostnaden per invånare som redovisas i (Tabell 8) är framtagen med betoning på simulering och estimering. När nya kommuner ansluter till RSG kan modellen för medlemsavgift bli föremål för justering i samband med att förbundsordningen ses över.

Vid anslutning av ny kommun föreslås att en infasningsperiod tillämpas där medlemsavgiften under denna period beräknas utifrån den tillkommande kommunens kostnad för räddningstjänst. Efter infasningsperioden blir medlemsavgiften enligt samma modell som för befintliga medlemskommuner i RSG.

13.3 Driftbudget

Utfall 2020 är ett underskott mot budget på ca 1 300 tkr och beror bland annat på konsekvenser av pandemin där tillsyner och externa utbildningar inte kunde genomföras som planerat samt en besparingspost i budget på 600 tkr som motsvarar en hyreshöjning från kommunens Tekniska nämnd avseende Räddningstjänstens fastigheter. Även prognosen för 2021 visar på ett underskott motsvarande 600 tkr kopplat till besparingspost (underdimensionerad budget) samt ökade kostnader för personal och fordon.

	Budget 2020	Utfall 2020	Avvikelse Budget-Utfall
Taxor och avgifter	580	1265	685
Försäljning	1 045	20	-1 025
Hyresintäkter	209	157	-52
Övriga intäkter	243	14	-229
Summa Intäkter	2 077	1 456	-621
Personalkostnader	-9 262	-9 537	-275
Verksamhetskostnader	-1 215	-1 677	-462
Fastighetskostnader	-970	-1 054	-84
Övriga kostnader	-1 533	-1 339	194
Summa kostnader	-12 980	-13 607	-627

Tabell 9. Driftbudget och utfall 2020

13.4 Investeringar

(Tabell 10) visar utfall för 2021 och plan för investeringar 2022-2024. Fram till och med augusti 2021 har en mindre del räddningsmateriel köpts in i samband med inträdet i Västra Räddningsregionen. Upphandling av lastväxlare med tank är påbörjad.

Investeringar, tkr	Avskrivning	Bokslut 2020	Plan 2021	Budget 2021	Utfall aug-21	Plan 2022	Plan 2023	Plan 2024
Räddningsmateriel	5 år	191	250	250	68	250	250	250
Lastväxlare med tank	20 år		2 700	2 700	0			
Larmställ	5 år	506						
Inventarier	10 år					150		
Summa:		698	2 950	2 950	68	400	250	250

Tabell 10. Investeringar, utfall 2021 och plan 2022-2024

13.5 Anläggningstillgångar

Anläggningstillgångarna inom Herrljunga Räddningstjänst är upptagna till anskaffningsvärdet minskat med planenliga avskrivningar. Investeringar som aktiveras som anläggningstillgång ska ha ett anskaffningsvärde över 1 prisbasbelopp samt en ekonomisk livslängd överstigande tre år.

Anläggningstillgångarna uppgår till ca 6 800 tkr.

Det totala restvärdet för fordon är ca 5 100 tkr. Avskrivningstiden är normalt 10 år för mindre fordon och 15 år för tyngre fordon.

13.6 Kommentar – Ekonomi

RSG:s medlemsavgift bygger på landareal och invånarantal vilket medför att Herrljunga kommuns relativt stora landareal blir en faktor som påverkar den simulerade och estimerade beräkningen av medlemsavgiften i RSG. Denna beräkning visar även att det blir relativt kostnadsneutralt för Herrljunga kommun att ansluta sig till RSG jämfört med kommunens kostnad för räddningstjänst idag.

De ekonomiska förutsättningarna för Herrljunga kommun att ansluta sig till RSG måste utredas ytterligare i samband med att RSG:s förbundsordning ses över vid en utökning av förbundet.

14 Rekommendation

Syftet med utredningen har varit att utreda om det finns förutsättningar för ett eventuellt medlemskap för Herrljunga kommun i RSG. Utredningen konstaterar att det finns förutsättningar att utvidga RSG med Herrljunga kommun. För att det ska bli en framgångsrik förbundsutökning gäller dock att det finns en samstämmig politisk vilja hos RSG:s medlemskommuner, RSG:s politiska ledning, samt hos den politiska kommunledningen i Herrljunga som signalerar en tydlig gemensam inriktning.

Det finns en trend i omvärlden som pekar i riktning mot större regioner både inom statliga myndigheter och kommuner och denna utveckling finns även inom organisering av räddningstjänst både i Sverige och i våra nordiska grannländer. Förändringar i omvärlden i kombination med ökande krav och utmaningar på kommunal räddningstjänst utifrån förändringar i lagstiftning, ökade nationella krav och skärpta krav på optimering av nyttjandet av de resurser som finns att tillgå talar för att en utvidgning av förbundet är rätt väg att gå både för RSG som organisation och för Herrljunga kommun.

Gemensam systemledning är redan etablerad mellan RSG och Herrljunga kommun och ett utökat förbund skulle på ett positivt sätt öka rådigheten och styrningen över den beredskap som finns inom det utökade förbundets område.

Räddningstjänsten i Herrljunga är välskött och kostnaden är till stor del strukturellt betingad. Kommunens yta är vidsträckt, samtidigt som invånarantalet är lågt sett till kommunens yta och godtagbara insatstider kräver minst befintlig beredskap. Räddningstjänstens relativa litenhet innebär att det finns få möjligheter att sänka kostnaderna men en mindre organisationen har ofta andra utmaningar exempelvis inom kompetensutveckling och redundans samt oftast högre kostnader för investeringar, utrustning och materiel kopplat till en lägre volym.

Utredningens slutsats är att det finns förutsättningar för Herrljunga kommun att bli medlemmar i RSG och för Herrljunga kommun handlar det framförallt om möjligheterna att kostnadseffektivt möta nya utmaningar och att långsiktigt säkerställa räddningstjänstens förmåga och kapacitet i kommunen.

När det finns en samstämmig politisk vilja så föreslås nästa steg bli en fördjupad utredning för att ta fram underlag inför beslut om att utöka RSG med Herrljunga kommun. Beslutsunderlaget bör bland annat tydliggöra de ekonomiska förutsättningarna för kommunen att ansluta sig till RSG.

RSG:s Förbundsordning kommer även att behöva uppdateras utifrån nytillkomna medlemmar.

KS § 35

DNR KS 44/2021 435

**Utredningsuppdrag gällande intresseanmälan i
Räddningstjänsten Storgöteborg****Sammanfattning**

Alla kommuner ska enligt lag (2003:778) ansvara för räddningstjänst inom kommunen. Den ändring av lag om skydd mot olyckor som riksdagen beslutade den 21 oktober 2020 innebär att bland annat att: statens och kommuners styrning av verksamheterna ska förstärkas och utvecklas, samverkan och samordning mellan kommunernas räddningstjänster ska utvecklas, kommunen ska ha ett ledningssystem för räddningstjänsten och en övergripande, ledning ska ständigt upprätthållas, tillsynen av och stödet till kommunernas arbete ska förstärkas och flyttas från länsstyrelserna till MSB. Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) ska under vissa förhållanden kunna prioritera och fördela extra resurser på nationell nivå.

Lagändringarna började gälla den 1 januari 2021 men kommunerna får dock till den 1 januari 2022 på sig för att uppfylla vissa av kraven. Föreslagna förändringar i lagstiftning och behov av förmåga att ställa om utifrån förändringar i omvärlden ökar kraven på en uthållig och långsiktig organisation med en kompetensbredd som är svår att upprätthålla i en mindre organisation. Alternativ till nuvarande driftsform är att driva räddningstjänsten via en gemensam nämnd för flera kommuner eller ansökan om medlemskap i ett existerande ett kommunalförbund. En kontakt föreslås därför tas med kommunalförbundet Räddningstjänsten Storgöteborg för att undersöka förutsättningarna för ett medlemskap.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse i ärendet daterad 2021-02-08

Förslag till beslut

Förvaltningens förslag till beslut:

- Kommunstyrelsen beslutar lämna in en intresseanmälan om medlemskap i kommunalförbundet Räddningstjänsten Storgöteborg.

Lennart Ottosson (Kv) föreslår att ärendet överlämnas till bygg- och miljönämnden för beredning.

Mats Palm (S) föreslår en ändring i form av att "Kommunstyrelsen beslutar lämna in en intresseanmälan om *deltagande i utredning till* kommunalförbundet Räddningstjänsten Storgöteborg."

Beslutsgång

Ordföranden frågar om förvaltningens förslag till beslut med Mats Palms (S) ändringsförslag antas och finner att så sker.

Fortsättning KS § 35

Ordföranden frågar om Lennart Ottosons (Kv) förslag antas och finner att så inte sker.

Kommunstyrelsens beslut

1. Intresseanmälan om deltagande i utredning lämnas till kommunalförbundet Räddningstjänsten Storgöteborg.

Expedieras till: Räddningstjänsten Storgöteborg (RSG)

Reservation

Lennart Ottosson (Kv) reserverar sig till förmån för eget förslag.

GA

MP

Delegationsbeslut 1

HERRLJUNGA KOMMUN

Kommunstyrelsen
Gunnar Andersson

Ordförandebeslut
2022-07-01
DNR KS 2022 193
Sid 1 av 1

Inrättande av visselblåsarfunktion, fastställande av riktlinje

Sammanfattning

Riksdagen har fattat beslut om att anta en ny visselblåsarlag. Lagen om skydd för personer som rapporterar om missförhållande träde i kraft den 17 december 2021. Den 17 juli 2022 skall alla arbetsgivare som har minst 250 arbetstagare ha en visselblåsarfunktion på plats.

Beslutsunderlag

Riktlinje avseende visselblåsning i Herrljunga kommun

Ordförandes beslut

Ordförande beslutar att en inrätta en visselblåsarfunktion enligt tidigare beslut samt fastställer riktlinjen avseende visselblåsning i Herrljunga kommun. Ärendet hanteras snarast i Kommunstyrelsen

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'Gunnar Andersson'.

Gunnar Andersson (M)
Kommunstyrelsens ordförande

Expedieras till: Namn namn, titel, organisatoriskt tillhörighet
För kännedom Namn namn, titel, organisatoriskt tillhörighet
till: